

4. Innehållsförteckning

Del 1

Inledning	1
Sammanfattning	1
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	2
BARN OCH UNGA	2
Förskoleverksamhet	2
Skolbarnsomsorg	4
Grundskola	5
Barn i behov av särskilt stöd (förskola och grundskola)	7
Verksamhet för barn och ungdom	8
Kultur och föreningsverksamhet	8
VUXNA	9
Äldreomsorg	9
Omsorg om funktionshindrade	10
Omsorg, vård och service för de mest utsatta	12
Medarbetarna	13
Bygga bostäder och utveckla Stockholm	15
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	18
Bryta segregationen och fördjupa demokratin	19
Ta ansvar för ekonomin	22
Övriga redovisningar	28
Kvalitetsutveckling	28
Generella åtaganden för nämndernas miljöarbete	28

Del 2

Avdelningen för barn och ungdom	29
Förskoleverksamhet	31
Utveckling och förändring	31
Grundskola och skolbarnsomsorg	33
Verksamhet för barn och ungdom i behov av särskilt stöd	35
Fritidsverksamhet för barn och unga	38
Avdelningen för äldre och funktionshindrade	40
Äldreomsorg	41
Omsorg om funktionshindrade	43
Avdelningen för individ- och familjeomsorg	43
Avdelningen för integration och utveckling	49
Tekniska avdelningen	53
Personalavdelningen	58
IT-avdelningen	60
Ekonomiavdelningen	62
Övrig administration	63

Bilageförteckning, del 1

Avstämning av budget 2004	1.1
Avstämning av budget per verksamhetsområde	1.2a-1.2c
Omslutningsförändringar	1.3
Begärda budgetjusteringar	1.4
Planerad ny- och ombyggnad inom äldreomsorg	1.5
Planerad utbyggnad inom omsorg om funktionshindrade	1.6
Planerad utbyggnad inom socialpsykiatri	1.7
Ansökan om medel för rörliga team	1.8
Projekt över 50 Mkr	1.9
Utbyggnad av boenden för hemlösa	1.10
Mottagning av studerande	1.11
Åtgärder för kompetensförsörjningen	1.12
Förteckning över befintliga upphandlingar	1.13
Förteckning över planerade upphandlingar	1.14
Uppföljning av barnomsorgsgarantin	1.15
Utbyggnad förskola	1.16
Projekt inom ramen för Stadsdelsförnyelsen	1.17
Plan för jämställdhet och mångfald	2
Lokalförsörjningsplan	3
Befolkningsprognos	3.1
Lokalsammanställning	3.2
ILS dagordning/checklista	4
ILS, tidplan för dialog och uppföljning	5
Resultatenheter 2004	6
Peng/schabloner förskola, skola	7
Peng/schabloner äldre, funktionshindrade	8
Handikapplan 2004	9

Bilageförteckning del 2

Budgerade prestationer förskola, skola	10
Budgerade prestationer äldreomsorg	11
Budgerade prestationer funktionshindrade och socialpsykiatri	12
Budget per konto	13
Organisationsskiss	14

BUDGET/VERKSAMHETSPLAN 2004 del 1 SPÅNGA-TENSTA STADSDELSNÄMND

Inledning

I Spånga-Tensta stadsdelsområde bor ca 34 500 invånare. Hälften av dessa bor i höghus i Tensta och den andra hälften bor huvudsakligen i radhus och villor i gamla Spånga. Det är en ung stadsdel, en tredjedel av befolkningen är under 20 år. Många av invånarna har ett annat etniskt ursprung än det svenska. De många barnen och de unga sätter sin prägel på en stor del av stadsdelsnämndens verksamhet. I området finns t ex 23 förskoleenheter, sju kommunala grundskoleenheter, två fristående grundskolor samt två kommunala gymnasieskolor.

Kommunfullmäktige har fastställt fem övergripande inriktningsmål för mandatperioden.

- * Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna
- * Bygga bostäder och utveckla Stockholm
- * Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad
- * Bryta segregationen och fördjupa demokratin
- * Ta ansvar för ekonomin

Stadens övergripande mål för stadsdelsnämndernas verksamhet 2004 – 2006 är följande.

Stadsdelsnämnderna ska

- * stärka den lokala demokratin och delaktigheten.
- * öka kvaliteten i verksamheterna och förbättra servicen till stockholmarna.
- * effektivisera verksamheten.

Sammanfattning

Under år 2004 kommer arbetet med mångfald och integration att fortsätta. Samarbetet mellan förvaltningen och näringslivet inom ramen för Lunda Nova fortsätter. Till Lunda Novas främsta uppgifter hör att verka för att stadsdelens näringsliv utvecklas och att sysselsättningen därigenom ökar. Spånga-Tensta har under de senaste åren haft en gynnsam utveckling av kostnaderna för socialbidrag. Våren 2003 bröts dock denna utveckling. En förbättrad konjunktur parad med aktiva åtgärder förväntas dock kunna bidra till att kostnaderna för socialbidrag hålls tillbaka.

Antalet barn i förskolornas barngrupper ska bibehållas på nuvarande genomsnittliga nivå med utgångspunkt från tilldelad budgetram. Nivån är låg jämfört med många andra stadsdelar; 14 för åldersgruppen 1-3 år och 18 för åldersgruppen 4-5 år. Mångfalden ska finnas i mötesplatserna i området. Mångfalden ska också synas i förvaltningen genom de anställdas olika ursprung. Plan för jämställdhet och mångfald bifogas verksamhetsplanen.

För att uppnå ökad måluppfyllelse, när det gäller att uppnå kunskapsmålen i grundskolan, kommer en språkutvecklingsgrupp att initiera ytterligare utvecklingsinsatser. Utvecklingsarbete pågår också för att bättre kunna analysera orsakerna till att elever inte uppnår målen.

Under våren 2004 kommer tre gruppboheter för fysiskt funktionshindrade att färdigställas inom stadsdelen. Två är belägna i Spånga och en i Tensta. Planering för fem satellitlägenheter i Spånga respektive Tensta pågår.

För psykiskt funktionshindrade med dubbeldiagnoser planeras 10 platser tas i bruk under 2004.

Arbetet med det integrerade lednings- och styrsystemet (ILS) ska fortsätta under året. Varje vecka ska en enhet få besök av bl.a. stadsdelsdirektören och respektive avdelningschef. Under året ska fokus sättas på uppfyllandet av de generella åtagandena.

Förvaltningen har tillsammans med Rinkeby en stödverksamhet för barn till psykiskt funktionshindrade. Socialpsykiatrien ska under året söka samarbete med öppna psykmottagningen för att utveckla stöd även till vuxna anhöriga.

Förvaltningens åtgärdsprogram "Frisk på jobbet", innehåller bl.a. åtgärdsprogram som syftar till att införa olika friskhetsbefrämjande åtgärder och aktiviteter för att minska sjukfrånvaron. Det är ett långsiktigt arbete, som kommer att pågå under flera år framöver.

En boutställning planeras i Tensta 2006. Utställningens syfte är att lyfta fram och visa upp ett miljonprogramsområdes tillgångar och kvaliteter och därigenom bidra till att påverka och förändra den gängse bilden av miljonprogrammets områden.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

BARN OCH UNGA

Stadens prioriterade inriktning: Barns och ungdomars villkor i Stockholm skall förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna.

Förskoleverksamhet

Stadens verksamhetsmål

- Minska barngrupperna med i genomsnitt två barn per grupp under mandatperioden.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Barngruppernas storlek ska i genomsnitt inte vara fler än 14 för åldersgruppen 1-3 år och 18 för åldersgruppen 4-5 år. Antalet barn per årsanställd ska bibehålla nuvarande nivå.
- Alla barn ska ges goda möjligheter att utveckla sitt språk. För barn med annat modersmål än svenska ska stödet i förskolan för utveckling av det egna modersmålet förstärkas i syfte att tillsammans med föräldrarna lägga grunden till flerspråkighet.
- Varje medarbetare ska ha kompetens och motivation för sitt uppdrag, känna tillfredställelse i arbetet för att också vara goda marknadsförare för verksamheten och yrkesrollen.
- Förskolans arbetsformer och förhållningssätt utformas så att föräldrar görs delaktiga.

Planerad storlek på barngrupperna

Barngruppernas genomsnittstorlek är enligt tertialrapport 2 per den 31 augusti 13,8 barn per avdelning för åldersgruppen 1-3 år och 17,8 barn per avdelning för åldersgruppen 4-5 år. I jämförelse med tertialrapport 1 per den 30 april innebär detta en minskning med i genomsnitt 0,5 barn per avdelning för den lägre åldersgruppen och 0,1 barn i den högre. Med utgångspunkt från tilldelad budgetram beräknar stadsdelen att bibehålla nuvarande genomsnittliga gruppstorlekar. Om ytterligare medel tilldelas är målet att ytterligare minska gruppstorlekarna, bl.a. genom utbyggnad. De enskilda gruppernas storlek varierar, vilket har sin grund i per-

sonalens kompetens och pedagogiska synsätt. Arbetet utgår från ett tematiskt, undersökande arbetssätt, då barnen arbetar i mindre grupper under större delen av dagen.

En annan viktig faktor, förutom den absolut viktigaste, nämligen personalens kompetens, är antalet barn per heltidsanställd, som arbetar med barnen. Målet är att bibehålla nuvarande nivå, som är ungefär fem barn per heltidsanställd, exklusive insatser för barn i behov av särskilt stöd. Med denna vuxentäthet anser förvaltningen kunna säkra att varje barn blir sett och uppmärksammat.

Särskilda utvecklingsområden i förskolan

Språkutveckling

Genom medarbetarnas medvetna förhållningssätt att hjälpa barnen att sätta ord på egna upplevelser och använda språket som redskap för tänkande, skapas gemensamma referensramar.

Barnens språkutveckling ska främjas genom

- en förskola som ser varje barns förmågor och lust och vilja att lära och utvecklas
- en förskola som ger goda förutsättningar att stärka barnets framtidstro och tro på den egna förmågan
- en förskola som lever upp till samhällets krav på kommunikativ förmåga och förmåga att behärska svenska språket.

Personal och ledarskap

Förskolans pedagogiska verksamhet ska stärkas bland annat genom kompetensutveckling i olika pedagogiska inriktningar och språkpedagogiskt utvecklingsarbete samt handledning med hjälp av språkforskare. Introduktionsprogram ska finnas för nyanställda och vikarier.

Insatser för att höja förskolechefers kompetens är t ex mentorskap, nätverk, handledning individuellt eller i nätverk samt quintennalutbildning.

Föräldrainflytande

Föräldrar ska ha inflytande i förskolornas verksamhet genom kontinuerliga utvecklingssamtal och på föräldramöten där verksamhetsplan och kvalitetsgarantier är utgångspunkt för dialog. Genom dagliga samtal och föräldraenkäter kommer föräldrars synpunkter fram och tas tillvara. Stadsdelens förskoleråd och föräldraråd vid de olika enheterna är andra forum som används för föräldrainflytande.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskoleverksamheten utvärderas och utvecklas kring verksamhetsplaner och kvalitetsgarantier genom dialog såväl mellan enheterna och avdelningsledning som inom respektive enhet. Dialogen sker också på arbetsplatsträffar, pedagogiska forum, planeringsdagar m.m. Genom förskolornas dokumentation kring varje barns utveckling förbättras också möjligheten till uppföljning av verksamheten. En fortsatt kompetensutveckling sker inom detta område.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Nuvarande genomsnittliga gruppstorlek bibehålls utifrån tilldelade resurser.
- Barnens språkutveckling ska kontinuerligt analyseras och dokumenteras som grund för arbetet med barns språkutveckling.
- Varje enhet ska ta fram en kompetensutvecklingsplan. I samråd med enheterna ska avdelningens utvecklingscentrum utforma och erbjuda kompetensutveckling inom prioriterade områden. För att höja personalens kompetens satsar förskolorna i Spånga-Tensta på ett treårigt projekt i social kompetens för all förskolepersonal.

- Föräldrarnas engagemang och delaktighet ska tas tillvara och utvecklas i former som pedagogiska föräldraträffar, föräldrafika, utvecklingssamtal, föräldraråd och förskolor.

Skolbarnsomsorg

Stadens verksamhetsmål

- Alla elever i skolår F-6 ska erbjudas en trygg och stimulerande skolbarnsomsorg.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Skolbarnsomsorgen ska vara en integrerad del av skolverksamheten. I utvecklingen av skolenheternas arbetslag ska personalens olika kompetenser ges utrymme för att stödja elevernas allsidiga utveckling.
- I de dagliga fysiska aktiviteterna ska leken främjas, då leken under de tidiga skolåren har särskilt stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper.
- Varje medarbetare ska ha kompetens och motivation för sitt uppdrag, känna tillfredställelse i arbetet för att också vara goda marknadsförare för verksamheten och yrkesrollen.

Särskilda utvecklingsområden

Integrering av skola och skolbarnsomsorg

För en nå en fungerande integration och en helhetssyn på barnen behöver de pedagogiska synsätten inom de respektive verksamheterna mötas. Möjligheter till gemensam fortbildning är en av flera vägar att få till stånd sådana möten.

Fysiska aktiviteter

Aktiviteter ska erbjudas som främjar såväl elevers psykiska som fysiska hälsa och som bidrar till att lotsa in dem i meningsfulla fritidsaktiviteter. Verksamheten ska bedrivas i nära samverkan med parklekar, avdelningens breddidrott, kulturskola och föreningsliv.

Personal och ledarskap

Kompetensen hos de anställda bör vara sådan att elevers olikartade intressen kan tas till vara. Särskilt bör kompetens som simpedagog finnas för att bättre säkra att eleverna lär sig simma.

Uppföljning och utvärdering

Verksamheten följs upp inom ramen för skolans kvalitetsuppföljning.

Fritidsklubb

Förutsättningarna för införande av fritidsklubb redovisades 2003. När ekonomiska förutsättningar finns för klubbverksamhet genomförs den enligt uppgjorda planer.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- I ett aktivt samspel mellan personal i skola och fritidshem ska innehållet planeras så att skol- och fritidshemsverksamhet blir till en helhet i barnets lärande.
- Verksamheten inom skolbarnsomsorgen ska utformas så att barnens behov av daglig fysisk aktivitet tillgodoses.
- Varje skolenhet ska ta fram en kompetensutvecklingsplan för sin fritidshemspersonal. Avdelningens utvecklingscentrum ska bistå enheterna i planering och genomförande av planen.

Grundskola

Stadens verksamhetsmål

- Andelen elever som lämnar grundskolan och har uppnått kunskapsmålen ska öka under mandatperioden.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Verksamheterna ska bedrivas så att varje elev får stöd och stimulans i sin kunskaps- och språkutveckling utifrån sina förutsättningar och behov.
- Varje elev ska ges möjlighet att med stigande ålder och mognad få ett allt större inflytande över och ansvar för sina egna studier och för skolverksamheten i stort.
- En helhetssyn på eleverna, som också tillgodoser deras sociala och fysiska behov under skoldagen, ska präglade alla verksamheter i skolan.
- Varje medarbetare ska ha kompetens och motivation för sitt uppdrag, känna tillfredsställelse i arbetet för att också vara goda marknadsförare av verksamheten och yrkesrollen.

Betygsstatistik från de senaste åren visar att omkring 20 - 30 procent av eleverna i Tensta har lämnat grundskolan utan att ha uppnått målen i ett eller flera av ämnena engelska, svenska och matematik. I så gott som samtliga fall är detta elever med annat modersmål än svenska som endast fullgjort en del av sin skoltid i den svenska grundskolan. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att omkring ett 60-tal av de knappt 200 elever, som innevarande läsår går sitt sista år i de berörda skolorna, inte kommer att uppnå målen i ett eller flera av de nämnda ämnena. De huvudsakliga skälen till detta är att dessa elever saknar såväl nödvändiga språkkunskaper som andra grundkunskaper för att klara de kunskapskrav som ställs.

Stadsdelen har en rik och mångårig erfarenhet av riktade insatser för elevernas språkutveckling. Resultat från sådana insatser kommer ytterligare att utvärderas och analyseras. Samtidigt ska aktuell internationell forskning inom området flerspråkiga barns språkutveckling och skolresultat tas tillvara. Forskarna lyfter bl.a. tydligt fram de faktorer som är avgörande för elevernas skolframgång i mångkulturella miljöer. Utifrån denna samlade kunskap och erfarenhet kommer en språkutvecklingsgrupp att under året initiera ytterligare utvecklingsinsatser som kan bidra till en ökad måluppfyllelse. Utvecklingsarbete pågår också för en bättre analys av varför elever inte uppnår målen.

Särskilda utvecklingsområden

Språk- och läsutveckling

För att ge alla elever möjlighet att uppnå kunskapsmålen är insatser inom området språkutveckling de mest väsentliga. I stadsdelens framtagna riktlinjer för språkutvecklingsarbetet i stadsdelens förskolor och skolor preciseras hur detta arbete ska bedrivas för bästa möjliga effekt. Här betonas bl.a. betydelsen av modersmålet, en aktiv föräldramedverkan, en stimulerande miljö och ett vidgat språkbegrepp där bild, sång, musik, dans och drama ingår. Vidare understryks vikten av tillförlitliga analysinstrument, pedagogisk dokumentation och kompetensutveckling för all personal i barns språk-, kunskaps- och identitetsutveckling.

Särskilda insatser för att stimulera elevernas lärande och utveckling, som framgångsrikt prövats inom stadsdelens skolor, fortsätter. Exempel på sådana insatser är läsutvecklingsprojekt, nivågrupperingar inom basämnen, läxhjälp, lovsolor och individuella studieplaner. Skolorna har också utvecklat profiler, som innebär såväl stöd som stimulans för många elever.

Matematik

Inom ämnet matematik behövs en satsning på kompetensutveckling för lärarna. För elever med annan modersmål än svenska bör matematikundervisningen ske i nära samarbete med modersmålsundervisningen. Stråvan bör vara, att där så är möjligt, erbjuda dessa elever att studera matematik på sitt modersmål. Pågående satsning på klasser med Ma/No-profil fortsätter.

Personal och ledarskap

Målmedvetna insatser som höjer personalens och ledarnas kompetens inom prioriterade områden är en förutsättning för en god måluppfyllelse. Den sk quintennalutbildningen för skolledare fortsätter. Den innebär i korthet att ledaren vart femte år ges möjlighet att under en tvåmånadersperiod bli friställd från sina ordinarie sysslor för att med handledarstöd ägna sig åt egen kompetensutveckling och reflektion. Under året kommer planering ske för att också erbjuda lärare en motsvarande möjlighet fr o m år 2005, med en ledighetstid om en månad.

Elevhälsa

För elevernas psykiska hälsa är deras möjligheter till reellt inflytande över sin skolsituation av avgörande betydelse. För att garantera elevernas trygghet är det lika nödvändigt att skolan på ett genomarbetat och konsekvent sätt motverkar alla former av kränkande behandling. Särskilda insatser kan göras som bidrar till ett gott arbetsklimat bland alla i skolan, och som därmed förebygger våld och mobbning. I stadsdelens skolor bedrivs ett flertal olika projekt med detta mål och syfte.

För att generellt förbättra elevernas fysiska hälsa bör alla elever ges möjlighet att varje dag få någon form av fysisk motion.

Elev- och föräldrainflytande

Elevernas delaktighet måste i första hand utvecklas när det gäller att ta ett personligt ansvar för sina egna studier. För detta krävs, förutom vilja och engagemang från varje lärare, också en väl fungerande studieorganisation med god framförhållning.

Föräldrarnas möjligheter till medinflytande i skolverksamheten kan utvecklas bl a genom att pröva andra former för samverkan än de traditionella.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

En noggrann analys av resultaten från nationella prov, stockholmsproven och betyg behöver göras som grund för vidare insatser. Skolornas arbete enligt stadens modell för kvalitetsarbetet fortsätter och vidareutvecklas särskilt vad gäller uppföljning och utvärdering.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Med insatser i form av lovskolor och läxhjälp samt en systematisk uppföljning av elevernas läsutveckling och matematiska förmåga ska antalet elever, som uppnår målen i basämnena, öka.
- Genom insatser grundade på en kontinuerlig uppföljning och analys av elevens språkutveckling ska elever med svenska som modersmål och elever med svenska som andraspråk ges goda möjligheter att utveckla sin intellektuella förmåga och höja sin kunskapsnivå.
- Skolornas arbetssätt ska ge eleverna reella möjligheter att påverka innehållet i och formerna för sin utbildning. Formerna för föräldrarnas delaktighet ska utvecklas.
- Varje skola ska ha en plan mot kränkande behandling och organisera skoldagen så att elevernas behov av daglig fysisk aktivitet tillgodoses.

- Varje enhet ska ta fram en kompetensutvecklingsplan, och avdelningens utvecklingscentrum ska i samråd med enheterna utforma och erbjuda kompetensutveckling inom prioriterade områden.

Barn i behov av särskilt stöd (förskola och grundskola)

Stadens verksamhetsmål

- Elever i behov av särskilt stöd ska erbjudas de insatser som krävs för att var och en på ett fullgott sätt ska kunna delta i skolverksamheten och uppnå målen.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Varje barn/elev i behov av särskilt stöd ska uppmärksammas genom förebyggande arbete och tidiga insatser.

Personalen ska erbjudas ökad kompetens kring olika synsätt och förhållningssätt som möjliggör integrering i den ordinarie verksamheten för barn/elever i behov av särskilt stöd.

Pedagoger, andra specialister, all personal såväl inom skolområdet som inom det sociala området, och föräldrar ska samverka utifrån ett helhetsperspektiv på barnets/elevens behov av särskilt stöd.

Särskilda utvecklingsområden

Samverkan kring elever

Många barn/elever är i behov av särskilt stöd från flera olika enheter inom både kommun och landsting. För att samordna dessa insatser på det sätt som är bäst för varje enskilt barn/elev krävs utökad och förbättrad samverkan med föräldrar samt mellan stadsdelens avdelningar och med enheter inom landstinget, se vidare del 2, Verksamhet för barn och ungdom i behov av särskilt stöd, under rubriken Utveckling.

Analys av behov och kostnader

Antalet barn/elever i behov av särskilt stöd för sin utveckling och i sitt lärande ökar såväl i stadsdelen som i det omgivande samhället. Det är viktigt att se denna utveckling i ett helhetsperspektiv, där både det enskilda barnets/elevens behov och omgivningens möjlighet att erbjuda en väl anpassad miljö ska fokuseras. Detta kräver ett fortsatt arbete med utformningen av individuella handlingsplaner/åtgärdsprogram, samt en fördjupad analys av kostnaderna för externa placeringar.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- För varje barn/elev i behov av särskilt stöd ska upprättas åtgärdsprogram/individuell utvecklingsplan tillsammans med föräldrarna. Uppföljning av insatserna ska ske årligen.
- Kompetensutveckling inom området emotionell och social utveckling samt föräldrars delaktighet ska fullföljas och utvecklas.
- Samverkan kring barn/elever i behov av särskilt stöd ska ske enligt det samverkansavtal som slutits mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län.

Verksamhet för barn och ungdom

Stadens verksamhetsmål

- Varje stadsdel ska erbjuda ungdomarna en träffpunkt och alla barn ska erbjudas någon form av verksamhet i närområdet.
- Unga människors inflytande över den egna vardagen ska förbättras genom konkreta insatser i stadsdelarna.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Stadsdelens fritidsaktiviteter ska vara anpassade efter specifika behov och krav bland barn och unga, med särskild uppmärksamhet på flickor.
- Den öppna verksamheten ska kännetecknas av lättillgänglighet och möjlighet till vuxenkontakter i en fysiskt och socialt trygg miljö, där besökare blir sedda och respekterade. Den öppna fritidsverksamheten ska utgöra en plattform för möten mellan barn och unga, som inte annars skulle lära känna varandra.
- Ungdomars inflytande och delaktighet i frågor som berör dem ska öka. Barn och ungdomar ska ges möjlighet till inflytande över verksamheten i de träffpunkter som finns inom stadsdelen genom ungdomsråd, lokala gårdsråd och tjejråd.

Särskilda utvecklingsområden

Personal och ledarskap

Varje medarbetare ska ha kompetens och motivation för sitt uppdrag, känna tillfredsställelse i arbetet för att också vara goda marknadsförare för verksamheten och yrkesrollen.

Fritidsledarskapet och metoder i den öppna verksamheten ska utvecklas. Föreståndare och arbetsledare får stöd i sitt ledarskap genom handledning.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Stadsdelens fritidsaktiviteter ska tillgodose olika intresseinriktningar och vara förlagda till såväl fasta som tillfälliga träffpunkter som är geografiskt fördelade över hela stadsdelen.
- Planering och utveckling av nya träffpunkter i stadsdelen ska ske i dialog med berörda ungdomar och deras föräldrar.

Kultur och föreningsverksamhet

Stadens verksamhetsmål

- Stadens lokala kulturverksamhet ska stärkas och utformas så att den når barn och ungdomar som i dag inte tar del av kulturutbudet.

Kulturutbudet för barn och ungdomar ska stärkas, främst i stadsdelens förskola och grundskola. En kultursamordnare ansvarar för samordningen av kulturombuden i förskola och grundskola och fortsätter dialogen och samverkan mellan kulturekreterare, kulturombud, Kulturskolan, Tensta Konsthall, Tensta och Spånga bibliotek och andra kulturella institutioner i och utanför stadsdelen.

Kultursamordnaren arrangerar och lämnar rådgivning om kvalitativa kulturaktiviteter för förskolor och skolor samt värnar om kvaliteten även i det övriga kulturutbud som erbjuds för

stadsdelens barn och ungdom. Genom att stimulera och inspirera barnen och ungdomarna till innovativa kulturella insatser och till egna kulturproduktioner kan kultursamordnaren bidra till utveckling av det lokala kulturutbudet.

Det blir en viktig uppgift för kultursamordnaren att se till att barn och ungdom ges möjlighet till eget skapande inom ett brett utbud av olika konstnärliga uttrycksformer och att barn och ungdom, som annars inte har tillgång till stadens kulturella utbud, nås.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Barn och unga ska erbjudas kulturutbud med olika inriktning och stimuleras till eget skapande såväl inom förskolan, grundskolan som på fritiden.

VUXNA

Prioriterad inriktning: Staden skall ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor.

Äldreomsorg

Stadens verksamhetsmål

- Livskvaliteten för de boende inom heldygnsomsorgen och korttidsboende samt för hemtjänstmottagare ska öka.
- Utbildningsgraden hos personalen inom äldreomsorgen ska öka.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Alla äldre ska känna sig trygga och få den omsorg de behöver utifrån sina individuella behov oavsett boendeform.
- De äldres valfrihet av utförare ska tillgodoses utifrån stadens riktlinjer och givna budgetförutsättningar.

Den vård och omsorg som erbjuds de äldre ska vara av god kvalitet. I kvalitet ligger också möjligheten att själv kunna påverka insatsernas utförande, vilket företag som ska utföra tjänsten samt var man ska bo. När det gäller olika boenden, finns idag ingen enhetlig prissättning, vilket innebär att priserna varierar. Det är därför viktigt att poängtera att valfrihet kostar. För att få en budget i balans krävs att förvaltningen arbetar aktivt för att hålla kostnaderna nere.

Under senhösten 2003 kommer en genomlysning att göras av öppna hemtjänstens verksamhet för att om möjligt göra besparingar. Tanken är att resultatet kommer att ge enheten instrument för att klara verksamheten inom given budget med fortsatt hög kvalitet.

Stadsdelens äldreboenden ska inventeras och en plan göras för eventuella ombyggnader och omdisponeringar.

Kvalitet i äldreomsorgens myndighetsutövning

Den höga kvalitet som idag råder inom myndighetsutövningen ska värnas. Alla beslut lämnas skriftligt och omprövas minst en gång per år. Det är viktigt att fortsätta att skapa goda relationer med landstinget, speciellt utifrån den nya lagen om utskrivningsklara (f.d. färdigbehandlade). De äldre och deras anhörigas synpunkter ska alltid beaktas. Beslut om insatser fattas utifrån en sammanvägning av biståndshandläggarnas iakttagelser, den medicinska bedöm-

ningen och den enskildes/anhöriges önskan. Det är viktigt att alltid informera om möjligheten att överklaga.

Kompetensutveckling och rekrytering

Under hösten 2003 har grundutbildning för vårdbiträden påbörjats i stadens regi. Fler kommer att ges möjlighet att genomgå denna även under 2004. Förutsättningarna för att låta personal gå utbildning har förbättrats i och med att enheterna får ersättning för vikariekostnaderna. Avdelningen försöker utnyttja de möjligheter till utbildning som finns.

Rekryteringsläget för sjuksköterskor kommer förmodligen att vara fortsatt svårt. Det är därför viktigt att på olika sätt se över organisationen av arbetet för att kunna erbjuda intressanta tjänster. Ett sätt att försöka locka sjuksköterskor är den nya enhet för hälso- och sjukvård som inrättas i Tensta från den 2 februari 2004. I denna enhet kommer sjuksköterskorna att arbeta på ett mer konsultativt sätt och med arbetsuppgifter som endast avser hälso- och sjukvård. Idag finns däremot ingen ekonomisk möjlighet att förändra arbetsscheman så att det blir färre helgpäss.

Samverkan med landstinget

Äldreomsorgen tar på olika plan initiativ för att utveckla samarbetet med landstinget. Detta arbete kommer att fortsätta.

Livskvalitet

Det dagliga livet på boenden för äldre ska innehålla såväl god omvårdnad som en meningsfull vardag. Inom ramen för verksamheten på boendena ordnas därför olika aktiviteter utifrån de boendes behov. De olika pensionärsorganisationerna gör här en betydelsefull insats med sina arrangemang för att sätta guldkant på tillvaron. Den insats som görs av Trygghetsringningen med ekonomiskt stöd från förvaltningen är av mycket stor betydelse för dem som bor i ordinarie boende. De ekonomiska ramarna ger däremot inte utrymme för andra sociala aktiviteter för denna grupp.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Vården och omsorgen ska utformas så att den enskilde kan leva ett så normalt liv som möjligt.
- Den enskildes inflytande ska stärkas, och möjligheten för brukaren att delta i planeringen av sin egen omsorg eller service ska utvecklas.
- Omsorgen om de svårast sjuka och döende ska speciellt uppmärksammas och utvecklas.
- Anhörigstödet ska utvecklas.

Omsorg om funktionshindrade

Stadens mål för verksamheten

- Staden ska garantera alla funktionshindrade en bra omsorg, vård och service med likvärdig bedömning oavsett var i staden de bor.
- Insatserna ska ges utifrån den enskildes behov och önskemål.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Alla funktionshindrade ska känna sig trygga, få den vård och omsorg de behöver och ges möjlighet att leva ett meningsfullt liv utifrån vars och ens förmåga oavsett boendeform.
- Det ska finnas ett varierat utbud av omsorgsmöjligheter för alla funktionshindrade.

Kvalitet i omsorgen om funktionshindrade

Ett omfattande arbete har utförts för att se till att alla beslut är aktuella. Handläggarna arbetar efter de riktlinjer för handläggning och dokumentation som gäller för Stockholms kommun. Alla beslut meddelas skriftligt och med information om rätten att överklaga.

Verksamheten i boendena ska bedrivas så att de boende inte enbart får praktisk hjälp utan också får möjlighet till en meningsfull fritid. Ledsagningsuppdrag ingår numera i gruppboendernas åtaganden och ska så göra även framöver. Tillsammans med anhöriga och de boende görs vid behov upp kontrakt om, hur samverkan ska fungera.

Kompetensutveckling

Stadsdelen ingår i det EU-projekt som drivs av staden, kallat "Lys, kompa, funka". Genom projektet förväntas anställda utan grundutbildning få möjlighet att genomgå en sådan. Enheterna kommer att få ersättning för vikariekostnader, vilket gör det möjligt att låta fler gå på utbildning än som tidigare varit vanligt.

Utbyggnad

Under våren 2004 kommer tre gruppboendestäder att färdigställas inom stadsdelen. Två är belägna i Spånga och en i Tensta. Planering för fem satellitlägenheter i Spånga respektive Tensta pågår. Dessa kan stå klara i slutet av 2004.

En längre planering pågår när det gäller boenden som kan vara klara inom en femårsperiod. Behovet av bostäder är fortsatt stort. Det är därför viktigt att förvaltningen vid varje nytt byggprojekt i området lägger in intresseanmälan för specialboende.

Individualisering

Förvaltningen har startat en egen daglig verksamhet. Avsikten är att i denna kunna tillhandahålla ett brett utbud av arbetsmöjligheter, anpassade efter de enskildas behov. För att fullt ut kunna erbjuda individuellt anpassade insatser krävs dock att förvaltningen även fortsättningsvis köper enstaka platser från andra stadsdelar eller från privata aktörer.

Den långsiktiga boendeplanering som görs måste även beakta behovet av boenden med speciell inriktning för vissa grupper. Planeringen ska göras även med hänsyn till andra stadsdelars behov.

Samverkan med landstinget

Initiativ till förbättrad samverkan med landstinget ska tas under året.

Handikapplan

Handikapplan för 2004 redovisas i bilaga.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Vården och omsorgen ska utformas så att den enskilde kan leva ett så normalt liv som möjligt.
- Den enskildes inflytande ska stärkas. Möjligheten för brukaren att delta i planeringen av sin egen omsorg eller service ska utvecklas.
- Omsorgen om de svårast sjuka och döende ska speciellt uppmärksammas och utvecklas.
- Anhörigstödet ska utvecklas.

Omsorg, vård och service för de mest utsatta

Stadens verksamhetsmål

- Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilde individen, där individen ska ha inflytande över och kunna vara delaktig i utformandet av biståndet.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Arbetet inriktas mot att den enskilde för ett självständigt liv med ett aktivt deltagande i samhällslivet.
- Tidiga insatser ska eftersträvas för att förebygga omfattande vårdbehov.
- Insatser ska planeras och genomföras tillsammans med brukarna.
- Tobaksanvändningen, alkohol- och drogmissbruket bland barn och ungdom i stadsdelen ska minska.

Individens inflytande och delaktighet inom socialtjänsten

Inom förvaltningen samverkar avdelningen för individ- och familjeomsorg och barn- och ungdomsavdelningen i ett projekt kallat Barnet I Sitt Sammanhang, som syftar till att öka den enskildes inflytande i beslut som rör deras egen situation. BBIC är ett socialstyrelseprojekt som förvaltningen deltar i, och som också innebär ett ökat deltagande för den enskilde. ASI-metoden, som används inom stadsdelens missbruksvård, innebär också en ökad möjlighet för den enskilde att utöva inflytande över sin situation.

Förutom inflytande över den egna situationen eftersträvas brukarnas delaktighet i utvecklingen av verksamheterna. Detta sker främst genom fokusgrupper och brukarenkäter.

Anhörigstöd för psykiskt funktionshindrade

Stadsdelen har tillsammans med Rinkeby stadsdel en stödverksamhet för barn till psykiskt funktionshindrade. Socialpsykiatrin har för avsikt att under året söka samarbete med öppna psykmottagningen för att utveckla stöd till vuxna anhöriga.

Rörliga team

Stadsdelens boendestödsgrupp kommer under året att tillsammans med landstingets psykvård utveckla det uppsökande arbetet. I dag sköts detta huvudsakligen av boendestödsgruppen och psykiatrins mobila team.

Hemlösa

Stadsdelen har för avsikt att starta ett eget härbärge, vilket ännu inte har kunnat genomföras p.g.a. brist på lämpliga objekt.

Brottsförebyggande arbete och drogprevention

Inom stadsdelen samordnas det drog- och brottsförebyggande arbetet genom det lokala brottsförebyggande rådet. I ett förebyggande arbete är kontinuitet och långsiktighet A och O. Det finns stort intresse för det drog- och brottsförebyggande arbetet i stadsdelen. En handlingsplan ska tas fram. Det drogförebyggande arbetet kommer att genomföras i stadsdelens samtliga mellanstadieklaser. Drogpreventionen bedrivs i samarbete med fältassistenterna i stadsdelen.

När det gäller uppföljningen av folköls- och tobaksförsäljning till unga kommer förvaltningen att arbeta fram rutiner för hur detta arbete ska fortskrida.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Individ- och familjeomsorgen i Spånga-Tensta ska upplevas som lättillgänglig av den enskilde.
- I allt arbete, där barn berörs, ska barnets behov sättas i centrum.
- Den enskildes nätverk ska vara en viktig del i allt utrednings- och behandlingsarbete.
- Individ- och familjeomsorgen ska delta i stadsdelens arbete på grupp- och områdesnivå.
- Det lokala brottsförebyggande rådet ska medverka till att skapa trygga miljöer i stadsdelen.
- Det lokala brottsförebyggande rådet ska tillsammans med andra verksamheter inom förvaltningen bedriva droginformation till barn och ungdomar samt vuxna.

Medarbetarna

Stadens prioriterade inriktning: Personalförsörjningen skall säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna.

Öka medarbetarnas delaktighet och inflytande

Den personalpolitiska inriktningen är på samma gång långsiktig och varaktig samt fullt möjlig att uppnå i det dagliga arbetet. En av hörnpelarna i förvaltningens personalpolitik är *delaktighet*. I detta ligger att ha en arbetsorganisation, arbetsformer och ett ledarskap som gör det möjligt för varje medarbetare att ha inflytande och kunna påverka verksamheten. Förvaltningen har en decentraliserad organisation med tämligen vida beslutsbefogenheter på lokal nivå. Organisationsutvecklingen pågår kontinuerligt, och en viktig del kommer att vara att utforma arbetsenheter med en storlek, som ger gynnsamma betingelser för nära samverkan och personligt inflytande.

Formerna för det dagliga arbetet präglas av samverkan och delaktighet. Information sprids snabbt och är tillgänglig för alla. Inriktningen i det befintliga samverkansavtalet är, att så många frågor som möjligt behandlas av dem som direkt berörs i arbetet. Den enskilde medarbetaren är grunden för samverkanssystemet. På varje arbetsplats är det betydelsefullt att det finns en öppen dialog mellan medarbetare och chef om planering, utveckling och uppföljning av arbetet. Arbetsplatsträffar är av avgörande betydelse för delaktighet och samverkan. Formerna för dessa kommer att vidareutvecklas.

En nyckelfaktor för delaktigheten är ledarskapet. Att ständigt driva utveckling av verksamheten genom att skapa förståelse och engagemang bland medarbetarna är ledarens självklara uppgift. Varje chef ska aktivt söka en ledarroll i sin enhet. Som stöd för ledarrollen arbetar förvaltningen intensivt med chefs- och ledarutvecklingsinsatser.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Formerna för det dagliga arbetet präglas av samverkan och delaktighet.
- Ledarskapet inriktas på att utveckla verksamheten och ge möjlighet till engagemang hos medarbetarna.

Sjukfrånvaron ska minskas

I förvaltningens handlingsprogram anges att sjukfrånvaron ska halveras från den ingången av 2003 till utgången av 2007. I sjuktal innebär det att minska från 12,5% till 6% - och göra det i följande steg.

10,0 % vid utgången av 2003
 8,5 % vid utgången av 2004
 7,5 % vid utgången av 2005
 6,5 % vid utgången av 2006
 6,0 % vid utgången av 2007.

För att nå målet planeras en rad åtgärder inom områdena arbetsmiljö, rehabilitering och hälsa/friskvård. Förvaltningen planerar för genomförandet av en återkommande organisations-/arbetsmiljöenkät som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Enkäterna planeras genomföras var 18:e eller 24:e månad med start under 2004 (förslag till projekt med stöd från kompetensfonden). Härutöver kommer en rad utbildningsinsatser att genomföras – främst med sikte på den psykosociala arbetsmiljön.

Förvaltningen har från 2003 ett nytt avtal om företagshälsovård med Previa. Avtalet har en stark profil på rehabiliteringsinsatser första året och kommer därefter att kompletteras med en förebyggande inriktning.

Förvaltningen bedömer att satsningar på friskvård och andra hälsoinriktade aktiviteter är en god investering. Alla medarbetare har möjlighet till en timmes friskvård i veckan på betald arbetstid – om verksamheten så medger. Härutöver subventioneras deltagande i friskvårdsaktivitet på fritiden med upp till 600 kr per år.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- För att minska sjukfrånvaron görs enhetsvisa åtgärdsplaner med utgångspunkt i handlingsprogrammet "Frisk på jobbet".

Kompetensförsörjningen ska säkras på både kort och lång sikt

För att lyckas med kompetensförsörjningen – både på kort och lång sikt – krävs stimulerande arbetsuppgifter, goda arbetsförhållanden och bra anställningsvillkor. Förvaltningen har en ganska hög medelålder, 46-47 år, vilket medför stora pensionsavgångar under de kommande åren. Fram till år 2010 kommer stora delar av dagens personalstyrka att ersättas genom nyrekrytering.

Varje medarbetare ska ha kompetens och motivation för sitt uppdrag, känna tillfredsställelse i arbetet för att också vara goda marknadsförare för verksamheten och yrkesrollen.

I det korta perspektivet kommer förvaltningen att vidareutveckla sina insatser avseende

- chefs- och ledarutveckling - både förvaltningsövergripande och verksamhets specifikt,
- yrkesmässig kompetensutveckling - både i form av grundutbildningar och vidareutbildningar inom respektive verksamhetsområde,
- vidareutveckling av flexibla arbetstidslösningar,
- vidareutveckling av lönepolitik och andra anställningsvillkor,
- vidareutveckling av arbetsformer.

För dessa insatser kommer överenskommelse med kompetensfonden att spela en viktig roll.

I det längre perspektivet, med ökad konkurrens om arbetskraften, bedöms att kompetensförsörjningen inte enbart kan klaras med rekryterings- och kompetensutvecklingsåtgärder. Förvaltningens verksamheter kommer att behöva kompletteras med nya verksamhetsformer, del-

vis andra driftsformer, nya organisatoriska lösningar och former m.m. Ur detta bedöms komma nya yrkesgrupper, andra kompetenskrav och andra sätt att arbeta.

Till det ovan nämnda ska läggas att krav och behov hos boende och verksamma i stadsdelen kontinuerligt förändras, vilket gör att förvaltningens verksamheter ständigt anpassas och vidareutvecklas.

För att klara det framtida behovet behöver olika framtidsscenarier för verksamheten belysas och ställas mot åldersfördelningen inom olika yrkeskategorier, intern kompetenstillgång och tillgången på arbetskraft.

Som ett led i arbetet med att öka kunskapen om och intresset för arbete i förvaltningen medverkar stadsdelen som partnerområde i den verksamhetsförlagda delen av den nya lärarutbildningen. Motsvarande arbete sker med praktikanter från vårdlinjen respektive socialhögskolan. Stadsdelen deltar aktivt i stadens övergripande satsningar på bristyrken inom förskolan och skolan. Stadsdelen delfinansierar ett par av stadens tolv utbildningsplatser i utbildningen av barnskötare till förskollärare. Något särskilt utformat trainee-program för vissa yrkesgrupper finns inte inom förvaltningen och planeras heller inte i nuläget.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- För att behålla kompetenta medarbetare och ha god attraktionskraft på nya medarbetare vidareutvecklas förvaltningen som en bra arbetsgivare
- För att locka nya medarbetare ökas informationen om förvaltningens olika arbetsområden och yrken och görs så intressant som möjligt.

Kvarvarande personalöverskott ska lösas

Antalet övertaliga i förvaltningen vid ingången av 2004 beräknas till 15 personer. Vid ingången av 2003 var 22 personer övertaliga. Under 2003 har förvaltningens insatser lett till att sju övertaliga beretts annan anställning eller sysselsättning.

Förvaltningen arbetar aktivt med individuella handlingsplaner och insatser för kompetensutveckling för att finna permanenta lösningar. Målet är att ytterligare kunna sänka antalet övertaliga och därmed minska personalkostnaderna.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Antalet övertaliga ska minskas.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Stadens prioriterade inriktning: Staden skall verka för en väl fungerande arbetsmarknad, goda förutsättningar för näringslivet, utveckling av trafiksystemen samt att regionens betydelse stärks.

Fungerande näringsliv och arbetsmarknad

Stadsdelsnämnden har ett nära samarbete med det lokala näringslivet. I Lunda Nova näringslivscenter samverkar näringslivet, arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnden i syfte att utveckla näringslivet och därigenom öka sysselsättningen.

Stärka arbetskraftens ställning på arbetsmarknaden

Inom näringslivscentret pågår och planeras inför nästa år ett antal aktiviteter och projekt för att stärka den arbetslöses ställning på arbetsmarknaden. Här följer en kort beskrivning av dessa.

- Starta eget-utbildning och företagsrådgivning.
- Förmedla, utbilda och aktivera till anställning via Jobbcenter (arbetsförmedlingen).
- Rekryteringsträffar.
- Samverkan skola – näringsliv.
- Yrkesinriktad utbildning.
- Företagsförlagd utbildning i samarbete med lokala företag (Lunda Nova Modellen).
- Yrkes- och utbildningsvägledning.
- Näringslivsråd, samverkan mellan arbetsmarknadens aktörer och lokala politiker.
- Nätverksbyggande aktiviteter (mässor, seminarier m.m.) för att hitta vägar in i de lokala företagen.

Åtgärder för att utveckla kontakterna mellan staden och företagen

Via Lunda Nova Näringslivscenter planeras också en rad aktiviteter för att stärka och utveckla samarbetet med arbetsmarknadens aktörer och stadsdelens tjänstemän och politiker. Följande aktiviteter och program anordnas för att uppnå detta syfte.

- En årlig företagsmessa anordnas.
- Lunchseminarier med intressanta föreläsare och aktuella ämnen anordnas.
- Omvärldsanalyser och marknadsundersökningar görs för att anpassa verksamheten till företagets och stadsdelens behov/önskemål.
- Inspirationseminarier (skola/näringsliv) genomförs.
- Tryckta informationsblad och nyhetsblad delas ut.
- Modern IT-teknik i form av hemsida används (www.lundanova.com samt www.amv.se).
- Företag som samarbetar med näringslivscentret uppmärksammas.
- Arbetsplatser besöks regelbundet för att erbjuda den service, som stadsdelen har, och för att ta del av företagarnas/företagsrepresentanternas önskemål.
- Samordna möten för stadsdelens näringslivsråd.
- Aktivt deltagande i Företagsgruppens möten.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Näringslivets behov och önskemål ska beaktas vid all planering och beslutsfattande inom stadsdelsnämndens ansvarsområde, som berör de lokala företagen.

Åtgärder för att öka sysselsättningsgraden och främja tillväxten

Två socialsekreterare finns stationerade på Lunda Nova Jobbcenter i en verksamhet, som kallas Jobbaktiv. Den syftar till att, tillsammans med verksamheten där, upprätta individuella handlingsplaner för långtidsarbetslösa med sikte på arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Verksamheterna på Lunda Nova har under 2003 utökats med en SYO-konsulent som ska arbeta med rekryteringsbidragen. Ambitionen är att under året integrera konsulentens verksamhet med de övrigas. Kontakter kommer att tas med Blåbandsrörelsens projekt för långtidssjuk-skrivna för att ha även denna kompetens inom Jobbaktiv.

Fr.o.m. 2004 finns såväl arbetsförmedlingen som försäkringskassan i egna lokaler som inrymmts i medborgarkontoret. Detta kommer att underlätta för de arbetslösa att få kontakt med rätt myndighet. Det kan på sikt bidra till att minska arbetslösheten.

Bostäder som alla kan efterfråga

Behovet av bostäder inom stadsdelsområdet är stort. Nedan redovisas hur förvaltningen arbetar med olika kommunala organ och boende för att få fram nya bostäder. Det är angeläget att ansvariga förvaltningar snabbt engagerar byggherrar och utarbetar planer, så att byggnationen kan komma igång. Det är också angeläget, att produktionskostnaderna för bostäderna kan hållas på en kostnadsnivå, som gör det möjligt för boende i exempelvis Tensta/Hjulsta att efterfråga dem. De bostäder som byggs måste också hålla en hög kvalitet, både funktionellt och arkitektoniskt, så att Spånga-Tensta uppfattas som ett attraktivt område att bo i. Komplettering med småhusbebyggelse ligger i linje med detta. Många söker idag stora bostäder och tvingas då tyvärr att flytta från området. Därför är det viktigt att det även byggs stora lägenheter, både i flerbostadshus och i småhus.

Idékatalog för Tensta

Som ett resultat av samarbete mellan stadsbyggnadskontoret, gatu- och fastighetskontoret och stadsdelsförvaltningen har en inventering av mark, lämplig för bostadsbebyggelse genomförts i området. Tre av markområdena är nu aktuella för bebyggelse. Dessa är kv Bränninge, där ca 50 lägenheter planeras byggas med start hösten 2003; kv Skänninge, där ca 60 smålägenheter planeras byggas på befintliga huskroppar, byggstart hösten 2004; Hjulsta Backar, där två punkthus i tio våningar samt ca 15 hyresradhus kan uppföras. I kv Järinge utreds möjligheterna att uppföra flerbostadshus, eventuellt med lokaler i bottenvåningen samt eventuellt inslag av radhus. En förutsättning för bebyggelsen är att det går att hitta ersättningslokaler för Västerorts vuxengymnasium, som nu finns i kv Järinge. Idéer om ersättningsläge studeras för närvarande. Idékatalogen innehåller ytterligare förslag, som ännu inte konkretiserats.

Boutställning i Tensta 2006

En boutställning är planerad till 2006. Enligt den förstudie som gjorts är utställningens syfte att lyfta fram och visa upp ett miljonprogramsområdes tillgångar och kvaliteter och därigenom bidra till att påverka och förändra den gängse bilden av miljonprogrammets områden. Syftet är vidare bl.a. att bidra till den pågående framtidsdebatten om västerorts regionala utveckling och då särskilt visa på Tenstas roll och möjligheter i en sådan utveckling, bl.a. genom att involvera många parter i diskussionen om det framtida Tensta. En av idéerna med boutställningen är, att man ska kunna göra bostadskarriär i Tensta.

I utställningen planeras bl.a. bostäder i kv Bränninge, Skänninge och Järinge, som redovisats ovan, ingå.

Framtidsscenarioer – stadsdelsförnyelse

I stadsdelen arbetar förvaltningen och boende med utvecklingsfrågor vid öppna möten, där alla som är intresserade, är välkomna att delta. Frågorna gäller t.ex. kultur, boendet, behovet av arbetsplatser och affärer, Tensta centrum, användningen av Järvafältet m.m. Samarbetet i den nuvarande utformningen har nyligen startat, och antalet boenden är än så länge lågt men med en tendens till ökning.

Övriga planerade bostäder

I området Gunnebo i närheten av Spånga station har uppförts ca 70 radhus/parhus, där inflyttning pågår i de sista husen. 410 lägenheter i flerbostadshus, samtliga bostadsrätter, planeras även. Inflyttning i de 100 första sker hösten 2003. I kv. Birgitta uppförs 8 radhus, som blir klara hösten 2003. I kv. Minken i Sundby planeras 11 stycken fyrfamiljsvillor och fem kedje-

hus. Eventuellt kan ca 200 lägenheter i Tensta komma att byggas på den planerade överdäckningen av E 18.

Fysisk verksamhet och parkskötsel

Stadens verksamhetsmål

- Staden ska vara ren och välskött, med god framkomlighet och bidra till boendes och besökarens upplevelse av en ren och trygg miljö.

Stadsdelsnämndens verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Boende, besökare och verksamma inom stadsdelen ska uppleva området som attraktivt, välskött och tryggt.
- Stadsdelen ska vara handikappvänlig med god framkomlighet för alla.

Inom ramen för Ytterstadssatsningen och i samarbete med lokala hyresvärdar samverkar förvaltningen med olika föreningar för en renare och välskött stadsdel genom särskild städning i Tensta, kallad föreningsstädning. Ideella etniska föreningar i området ”adopterar” ett område och sköter städningen två gånger per månad mot ett mindre bidrag. Städningen utförs under tiden maj-oktober.

Vidare samarbetar förvaltningen i projektet Södra Järva Rent och Snyggt tillsammans med Rinkeby stadsdelsförvaltning och bostadsföretag i området. Projektet vänder sig till skolor, föreningar och boende i området och anordnar ”Skräpplockardagar” och andra städverksamheter. Genom ett nära samarbete med miljöombuden och de lokala aktörerna ska åtgärder vidtas för att kartlägga miljöproblemområden i stadsdelen. De boendes roll och inflytande över det egna boendet ska stödjas och opinionsbildande åtgärder vidtas för att öka deras engagemang för att åstadkomma en renare och attraktivare utemiljö.

Tillgängligheten till förvaltningens lokaliteter har ökat, och arbetet med handikappanpassning fortsätter, så att rullstolsbundna lättare ska kunna ta sig såväl över gator och torg som till strategiska lokaliteter i stadsdelen.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Arbetet med attityd- och beteendeförändring ska utvecklas i de mest nedskräpade områdena i stadsdelen.
- Vid betydande investeringar i stadsdelen ska det lokala handikapprådet och det lokala pensionärsrådet vara naturliga samarbetspartner i programarbetet.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Stadens prioriterade inriktning: Miljöarbetet skall stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål är vägledande vid alla beslut i nämnder och bolagsstyrelser.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Kopplingen mat – miljö - hälsa ska uppmärksammas.
- Användandet av miljöanpassade fordon ska successivt öka.
- Miljökrav ska ställas vid upphandling av transporttjänster och arbetsmaskiner.
- Stadsdelsnämndens verksamheter ska öka andelen inköpta livsmedel, som är ekologiskt framställda.
- Energianvändning för el och uppvärmning inom stadsdelsnämndens egna verksamheter ska miljöanpassas och minska med 5 procent.
- Stadsdelsnämnden ska enbart köpa miljömärkt el.
- Stadsdelsnämnden ska verka för god luftkvalitet i sina verksamhetslokaler.
- Stimulera till en större biologisk mångfald genom ekologisk skötsel av grönområden i stadsdelen.
- Andelen av förvaltningens egna enheter som använder sig av miljöeffektiv avfallshantering ska öka.

Agenda 21

Under året kommer miljö- och Agenda 21-arbetet organiseras på flera nivåer i stadsdelen. Förvaltningen har en Agenda 21- samordnare som ska organisera arbetet kring de målområden som finns i FN:s Agenda 21 och utifrån Stockholm stads miljöprogram. Agenda 21 är ett viktigt åtagande och en process, där ekonomi, sociala frågor och miljöfrågor ska integreras mot en hållbar utveckling i staden och en målmedveten hushållning med alla resurser.

Vid stadsdelens fältskola bedrivs en omfattande undervisning i miljöfrågor som också bedrivs utifrån ett integrationsperspektiv. Vid parkleken Erikslund och kvartersgården Spånga By arbetar man med miljöfrågor i form av miljödaggar, kompostering, kretsloppsarbete och städ-dagar. Vid varje förskola och skola ska finnas utsedda miljöombud som samordnar arbetet med miljöfrågorna där.

Förvaltningen ska föregå med gott exempel vad gäller miljöhänsyn. Samarbetet med det lokala näringslivet och andra aktörer ska förstärkas och renhållningsarbetet, bl.a. föreningsstä-dning, om möjligt ökas. Målsättningen ska vara att åstadkomma en trivsamt och ren ute- och innemiljö i stadsdelen. För att åstadkomma detta krävs det också att de boende och andra verksamma i stadsdelen kan engageras. En handlingsplan ska arbetas fram med stadens miljö-program som underlag.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Ett utåtriktat miljöarbete ska ske i samverkan med boende och verksamma i stadsdelen.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Stadens prioriterade inriktning: Metoder skall utvecklas inom stadens alla verksamheter i syfte att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.

Jämställdhets- och mångfaldsplaner

Mångfald och jämställdhet bygger på grundsynen att varje människa är unik och att genom människors olika kunskaper och erfarenheter skapas dynamik och utvecklingsmöjligheter. Kunskapsnivån och professionalismen höjs på arbetsplatser, där allas olikheter tas till vara.

Utvecklings- och lönesamtal är exempel på instrument som används för att säkra att medarbetarnas kompetensprofiler stämmer överens med arbetskraven. Alla chefer har uppdraget att årligen genomföra utvecklingssamtal med sina medarbetare. Innehållet i och formerna för samtalen vidareutvecklas kontinuerligt. Förvaltningens plan för 2004 redovisas i särskild bilaga.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Mångfalden bland medarbetarna ska öka.
- Skillnad i löner och andra anställningsvillkor mellan kvinnor och män, som utför arbete som bedöms som likvärdigt, ska förhindras.

Ökad integration

Integration är när alla känner ansvar för samhället i dess helhet. Integration handlar bl.a. om att förändra attityder och förhållningssätt.

Förvaltningen arbetar med revidering av det integrationsprogram, som godkändes av stadsdelsnämnden i början 1999. I integrationsprogrammet redovisas vilka åtgärder som ska genomföras i den egna verksamheten. Ny handlingsplan kommer att tas fram och presenteras under hösten 2003. Målsättningen är att alla enheter ska formulera mål och åtaganden i den egna verksamhetsplanen för att motverka segregation och bidra till ökad integration.

Integration handlar också om att skapa mötesplatser, där medborgarna ska kunna mötas i vardagen. Kulturkafét, Spånga Folkan och Tensta Marknad är tydliga exempel på mötesplatser, som skulle kunna utvecklas ytterligare. Inom stadsdelen kan mötesplatser också skapas genom idrottsliga och kulturella aktiviteter, språkutveckling för vuxna och ökad delaktighet för medborgarna. Det gäller också att finna former för att öka den ömsesidiga kunskapen om varandra.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Alla verksamheter ska formulera mål och åtaganden i den egna verksamhetsplanen för att motverka segregation och bidra till ökad integration.

Ökad sysselsättning och åtgärder för att minska behovet av ekonomiskt bistånd

Stadsdelen har under de senaste åren haft en gynnsam utveckling av kostnaderna för socialbidrag. Sedan våren 2003 har den nedåtgående trenden stannat av och utvecklingen under 2004 är osäker. Effekterna på sysselsättningen vid en konjunkturuppgång tenderar att komma senare i Spånga-Tensta, vilket gör, att även om konjunkturen vänder under 2004, finns en viss osäkerhet inför utvecklingen under 2004. En förbättrad konjunktur, parad med ovan redovisade aktiva åtgärder för att hjälpa arbetslösa ut i arbete, förväntas dock kunna bidra till att kostnaderna för socialbidrag hålls tillbaka.

Medborgarnas delaktighet

Utveckla medborgarnas möjligheter till insyn och deltagande i de demokratiska processerna
I Spånga-Tensta finns det goda möjligheter att utveckla nya sätt att fördjupa demokratin och öppna annorlunda vägar till delaktighet. Dialog är viktigt för att åstadkomma integration. Här bor människor med erfarenheter från vitt skilda samhällen med olika kulturell bakgrund. Här bor också svenskar med kunskap om hur landets demokrati byggts upp. Detta komplicerar frågan om delaktighet och demokratisk påverkan och ställer stora krav på såväl ansvariga myndigheter som föreningsliv, både när det gäller att informera om formerna för och möjligheterna till deltagande och inflytande och vad gäller att skapa reella möjligheter till sådan

delaktighet. Kunskapen om folkstyrets procedurer och processer och om de demokratiska rättigheterna och förutsättningarna, är ibland bristfällig, inte bara hos nyinflyttade flyktinginvandrare. Detsamma kan sägas om kännedomen om, och den ömsesidiga respekten mellan olika parter för olika demokratiska ideal och förebilder, erfarenheter av demokratisk kamp samt vilja och attityder vad beträffar demokratiskt deltagande.

Mot denna bakgrund är det viktigt att göra insatser för att utveckla den lokala demokratin, särskilt insatser av folkbildningskaraktär, där grupper som vanligtvis i mindre utsträckning är delaktiga i samhällsutvecklingen engageras, samtidigt som myndighets- och förvaltningsföreträdare också bör ingå i utvecklingsarbetet, vad gäller förutsättningarna för demokratiska samhällsförhållanden med vidgat utrymme för politiskt deltagande. Med det starka politiska intresset, de breda politiska erfarenheterna och det vittförgrenade föreningslivet i stadsdelen, finns det goda möjligheter att utveckla nya vägar till delaktighet och sätt att fördjupa demokratin, med ett vidgat och varaktigt demokratiskt deltagande som resultat.

Ge det lokala kultur- och föreningslivet goda förutsättningar att utvecklas, t.ex. genom tillgång till samlingslokaler

Kulturyttringar av olika slag bidrar i hög grad till att motverka segregation. De bidrar också till att skapa ett område där människor bor kvar. Möten mellan människor och aktiva insatser för att öka kunskaperna mellan människor i olika grupper är mycket viktiga. Medel i detta arbete är bland annat kontakter och samverkan med det lokala föreningslivet, kulturarbete och kulturaktiviteter av olika slag samt vänsamarbete i olika verksamheter.

Det är viktigt att förstärka det lokala föreningslivet så att det kan utvecklas till att utgöra en diskussionspartner i ett vitalt samhälle. För att vidga kulturmiljön måste det göras satsningar i projektform och ställas resurser till förfogande för att åstadkomma attraktiva lokala kulturmiljöer. Tillgång till fysiska mötesplatser är en förutsättning för ett aktivt och levande föreningsliv.

Inom stadsdelen pågår samarbete mellan stadsdelarna på Järvafältet och med lokala kulturaktörer om det s.k. immateriella kulturarvet, som planeras göras till ett EU-projekt inom ramen för Culture 2000. Detta projekt är också nära förknippat med kulturarbetet ”Tensta som kulturarena” i boutställningen som planeras till 2006.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Medverka till att skapa mötesplatser, där Spånga-Tensta-borna ska kunna mötas i vardagen.
- Medverka till att medborgarnas kännedom om, och möten med, egna och andras kulturer stimuleras i stadsdelen.

Konsumentupplysning

Konsumentupplysningen i stadsdelen finns integrerad i den samhällsservice som medborgarkontoret lämnar till medborgarna. En särskild konsumentvägledare arbetar med att lämna rådgivning om konsumentfrågor samt har kundmottagning för dem som behöver det. Enbart konsumentfrågorna har ca 6 000 ärenden per år, och antalet ökar hela tiden. Det mesta rör frågor om reklamation, men behovet av förebyggande konsumentvägledning är omfattande. Konsumentvägledaren arbetar också med företagarföreningarna i stadsdelen i syfte att öka deras kunskap om konsumenten.

Stadsdelsnämndens generella åtagande

- Alla som är i behov av konsumentrådgivning ska få det.

Stadsdelsförnyelsen

För stadsdelsförnyelsen kommer ett utvecklingsprogram för Spånga-Tensta att ligga till grund, d.v.s. ett helhetstänkande om vad som är bra för hela stadsdelen. Framtidsvisioner arbetas för närvarande fram tillsammans med boende. Erfarenheterna från storstadssatsningen, andra utvecklingsplaner och boendekonferenser/möten kommer att tas tillvara i detta utvecklingsarbete. Med utgångspunkt från utvecklingsprogrammet kommer det att vara viktigt att satsa på fler mötesplatser, kultur, sysselsättning, skola/utbildning, barn och ungdomar, att fördjupa och utveckla demokratin och föreningslivet samt se över möjligheterna till en fortsättning för Kulturkaféet och Kvinnocentrum.

Ta ansvar för ekonomin

Stadens prioriterade inriktning: Staden skall ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning.

Förutsättningar för nämndernas arbete med verksamhetsplaner 2004

Samtliga nämnder ska upprätta en egen budget/verksamhetsplan för det kommande året inom ramen för den budget som kommunfullmäktige fastställt. Arbetet utgår från den av kommunfullmäktige antagna budgeten för 2004.

	KF 2003	KF 2004	Förändring
Anslag 1			
Kostnader	1 050,1	1 074,9	24,8
Intäkter	22,8	24,7	1,9
Netto	1 027,3	1 050,2	22,9
Anslag 2			
Kostnader	117,7	116,4	-1,3
Intäkter	4,0	3,6	-0,4
Netto	113,7	112,8	-0,9
Summa SdN	1 141,0	1 163,0	22,0

Två anslag

Stadsdelsnämnden får sin budget fördelad i följande två anslag.

1. Anslag 1 som avser nämndens verksamhet.
2. Anslag 2 för arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd.

Inom ramen för dessa anslag har nämnden frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de mål och prioriteringar som fastställts av kommunfullmäktige följs.

Redogörelse för ökad budgetram anslag 1

Stadsdelen erhåller sin budget dels efter antalet prestationer (antal barn i förskola, elever i skola och skolbarnsomsorg samt personer med funktionshinder vid gruppboheter, daglig verksamhet m.m.) och dels efter stadsdelens sociala struktur. Den prestationsrelaterade budgeten förändras under verksamhetsåret om t.ex. antalet elever ökar/minskar. Den del som grundar sig på den sociala strukturen ligger däremot fast till nästa budgetår. Denna del grundar sig på fördelningsnycklar inom en rad områden såsom äldreomsorg, barn- och ungdomar, kultur- och föreningsverksamhet m.m. Prestationerna i kommunfullmäktiges budget för 2003 redovisar förhållandena per den 30 september 2001 och i kommunfullmäktiges budget för 2004 per den 30 september 2002.

Kommunfullmäktiges budget för anslag 1 har jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2003 ökat med 22,9 Mkr netto enligt följande.

- + 0,8 Mkr, fördelningsnyckeln för äldreomsorg
- + 3,6 Mkr, fördelningsnyckeln för individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri
- + 0,8 Mkr, fördelningsnyckeln för fysisk verksamhet
- + 18,4 Mkr, höjda schabloner m.m. inom förskola och skola.
- + 4,4 Mkr, prestationsförändringar inom förskola
- - 8,2 Mkr, prestationsförändringar inom skola och skolbarnsomsorg
- - 0,1 Mkr fördelningsnyckeln verksamhet för barn och unga
- + 1,3 Mkr barn i behov av särskilt stöd
- + 1,6 Mkr funktionshindrade, varav 0,8 Mkr avser prestationsförändringar
- + 0,3 Mkr fördelningsnyckeln för kultur och föreningsverksamhet.

De 18,4 Mkr, som avser höjda schabloner m.m. inom förskola och skola motsvaras av följande.

- 4 % höjd förskoleschablon
- 5 % höjd schablon för familjedaghem
- 1 % höjd skolschablon
- 2 % höjda språkschabloner och modersmålsschabloner inom skolan
- 4 % höjda språkschabloner inom förskolan
- Ökat statsbidrag för skolan, 6,2 Mkr, motsvarande ca 2% i höjd grundschablon
- Dessutom ska en hyressänkning om 550kr/elev ske, vilket motsvarar 1% höjd schablon.

Ökningen av budgetramen för anslag 1 är (bortsett från prestationsförändringar och justeringar för maxtaxan) ca 2 %, vilket inte kommer att täcka pris- och löneökningar. Detta gäller framförallt skolbarnsomsorgen och omsorgen om äldre- och funktionshindrade, där ingen pris- och lönekomensation har erhållits.

Ekonomiska problemområden inför 2004

Det är framförallt de verksamhetsområden, som inte erhållit pris- och lönekomensation, som måste ses över inför 2004. Löneökningarna beräknas kosta 4% inom Kommunals avtalsområde. Det är dels helårseffekten av årets avtalsrörelse och dels avtalsrörelsen 2004. Verksamhetsområden, där effektivisering måste ske för att finansiera denna kostnadsökning, är följande.

- Äldreomsorg, 6 Mkr.
- Funktionshindrade, 3 Mkr.
- Skolbarnsomsorg, 2 Mkr.
- Barn i behov av särskilt stöd, 2,4 Mkr.

Till detta kommer de underskott som finns redan i år inom följande verksamheter.

- Funktionshindrade, - 6,5 Mkr.
- Barn i behov av särskilt stöd, -4,1 Mkr. Budgettillskottet för år 2004 är endast 1,3 Mkr.
- Kämpingskolan med bristande elevunderlag, -3 Mkr för första halvåret.

Ombyggnaden av Spånga gymnasium och grundskolor beräknas medföra 3 Mkr i ökade hyreskostnader vid en evakuering höstterminen 2004.

Kommunfullmäktiges anslag för den fysiska verksamheten är alldeles för lågt beräknat. Ytterligare 4,6 Mkr måste skjutas till, vilket innebär att stadsdelen i budget 2004 använder totalt 6,2 Mkr från övriga verksamhetsområden för att finansiera underhåll av gator och torg. Verksamheten bidrar inte heller till kostnaderna för administrationen.

Fördelning av resurserna inom anslag 1 i budget 2004 för Spånga-Tensta

För nämnd och administration finns inte någon fördelningsnyckel. Dessa kostnader finansieras genom omfördelningar från övriga områden.

De schablonfinansierade verksamheterna inom förskola, skola och skolbarnsomsorg föreslås liksom 2003 erhålla sina schabloner reducerade med dessa 3,6%. Även individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt omsorgen om funktionshindrade föreslås bidra med 3,6%.

För äldreomsorgen innebär budget 2004 besparingar. Enheten för hemvård får äldrepenge uppräknad med 2% i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Eftersom enheten inte klarar verksamheten inom äldrepenge 2003, pågår en översyn av en utomstående konsult för att hitta effektiviseringsalternativ. Budgeten till sjukhem och gruppboenden ligger kvar på samma nivå som 2003. Det betyder att pris- och löneökningar måste finansieras med besparingar inom det egna sjukhemmet/gruppboendet. Även biståndsbedömningen måste ses över om kommunfullmäktiges fördelning av medel till äldreomsorgen ska räcka 2004. Alla beslut ska följa lagar och förordningar.

Verksamhetsområdet omsorg om funktionshindrade ses över av samma konsult som anlitas för äldreomsorgen. Pengarna räcker inte i år, och det enda område som erhåller pris- och lönekompensation är personliga assistenter. Ytterligare effektiviseringar är därför nödvändiga för att rymma verksamheten inom kommunfullmäktiges budgetram.

Utifrån ovanstående beskrivning föreslås följande.

- + 4,0 Mkr till ökade kostnader för skötsel av gator och torg
- 0,6 Mkr till informationsinsatser
- 0,5 Mkr, ingen rekrytering av ytterligare en gatu- och parkingenjör
- 0,2 Mkr, företagshälsovård
- 0,6 Mkr, minskning av det centrala friskvårdslaget
- 2,0 Mkr, kolloverksamhet
- 0,5 Mkr, integrationssekreterare
- 1,1 Mkr, inga bidrag till Tensta Konsthall
- 1,1 Mkr, inga föreningsbidrag.

De 15,6 Mkr, som kvarstår efter dessa åtgärder, föreslås avsättas som en buffert för 2004 för att ha i beredskap inför de svårigheter, som kan uppstå, när omedelbara effektiviseringar måste göras. 10 Mkr av bufferten avsätts för verksamhetsområdena äldre- och funktionshindrade.

Anslag 2 försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder

Anslaget har netto minskat med sammanlagt 0,9 Mkr. Netto har budgetramen för försörjningsstöd minskat till 110,1 Mkr netto, vilket är 0,1 Mkr lägre än budget 2003. Med tanke på kostnadsutvecklingen under 2003, då ett underskott på 7 Mkr beräknas, krävs det att arbetsmarknadsåtgärden förbättras och att förvaltningens insatser ger resultat, för att budgeten ska kunna hållas.

Anslaget för handläggning av försörjningsstöd har minskat med 0,2 Mkr. Ingen pris- och lönekompensation har erhållits.

Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 2,7 Mkr, vilket är 0,8 Mkr lägre än föregående år, och motsvarar en neddragning med 25%.

Förändrade förutsättningar som påverkar ekonomin

En tredje sjuklönevecka för arbetsgivaren

From 1 juli i år betalar arbetsgivaren de tre första veckornas sjuklön.

Elever inom skolan

Kommunfullmäktiges budgetram är beräknad efter antalet barn och elever per den 30 september 2002. En slutlig justering av budgeten kommer att ske det genomsnittliga elevantalet per den 31 mars och 25 september 2004. Eftersom antalet elever vid stadsdelens skolor har minskat med 150 jämfört med hösten 2002 beräknas en reducering av skolbudgeten ske med ca 9 Mkr, vilket är ett problem för berörda skolor.

Kämpingeskolan läggs ner efter vårterminen 2004. Det minskade elevunderlaget gör att skolan inte har ekonomisk bärighet utan måste tilldelas extra medel med ca 3 Mkr.

Omslutningsförändringar

En omslutningsförändring innebär att budgeterade kostnader/intäkter förändras med lika stora belopp, dvs. nettoeffekten är noll. Stadsdelsnämnden har rätt att själv besluta om förändringar av omslutningen vid upprättande av verksamhetsplanen.

I detta ärende föreslås nämnden besluta om omslutningsförändringar inom anslag 1 med + 65,3 Mkr och inom anslag 2 med 0,5 Mkr enligt specifikation i bilaga.

Resultatenheter

I enlighet med ”Regler för ekonomisk förvaltning” ska resultatenheter definieras i verksamhetsplanen. Det ska vidare framgå vilka förutsättningar den enskilda resultatenheten har att verka efter under året. Med förutsättningar avses bl.a. de ekonomiska förutsättningar och avgränsningar, som enheten och nämnden är överens om ska gälla under året. Det ska framgå vilket ansvar enheten har för de kostnader och intäkter som påverkar enheten. Vilka enheter som ska vara resultatenheter och hur dessa får sin budget framgår av bilaga.

Enligt resultatöverföringsreglerna ska 100% av årets resultat föras till 2004. Det gäller både överskott och underskott. Det finns dock ett tak, som är 5% av enhetens budget. När det gäller underskott, måste dessa åtgärdas nästkommande år. De får inte ackumuleras ytterligare ett år. Det är endast kommunstyrelsen som kan medge att en resultatenhet får fortsätta trots att underskottet inte eliminerats.

I tertialrapport nr 2 beslöt stadsdelsnämnden att tilldela ytterligare medel till fyra skolor, två förskolor och en äldreomsorgsenhet. Ingen av stadsdelens 32 resultatenheter beräknas efter detta beslut föra med sig stora underskott till 2004.

Varje resultatenhet har uppdraget att få sin budget i balans inför 2004 och ska i sina verksamhetsplaner redovisa hur ett eventuellt underskott ska täckas. Varje enhets ekonomiska plan för 2004 stäms av med avdelningens ledning. Det sammanlagda nettoöverskottet i resultatfonden beräknades i tertialrapport 2 uppgå till 7,3 Mkr och fördela sig enligt följande.

<u>Verksamhet</u>	<u>Resultat 2003</u>	<u>Ack. i fond 2004</u>
Förskolor	+ 1,1 Mkr	+ 3,1 Mkr
Skolor	- 3,7 Mkr	+ 2,1 Mkr
Äldreomsorg	+ 0,7 Mkr	+ 0,2 Mkr
Bromstengården	+ 1,4 Mkr	+ 1,9 Mkr
Summa	- 0,5 Mkr	+ 7,3 Mkr

Efter genomgång av resultatenheternas bokslut 2003 och verksamhetsplaner för 2004 ska ställning tas till hur de resultatenheter, som erhållit extra medel under 2003, ska stödjas för att kunna uppnå budgetbalans 2004.

Stadsdelsnämndens generella åtaganden

- Budgetuppföljningen ska prioriteras inom alla nivåer i organisationen.
- Vid befarade underskott ska omedelbara omprioriteringar ske.

Uppföljning av budget 2004

Budgetuppföljningen sker per tertial. Under året ska två tertialrapporter utarbetas, per den 30 april och per den 31 augusti. Båda rapporterna ska även omfatta ett delårsbokslut. För övriga månader utarbetas månadsrapporter.

Varje enhet engageras i arbetet med både månadsrapporter och tertialrapporter. Resultatenheterna följs upp i särskild ordning och prognoserna redovisas till stadsdelsnämnden i varje månadsrapport.

När det gäller kostnaderna för barn- och ungdomsplaceringar samt vård av vuxna missbrukare, följs dessa månatligen upp med hjälp av ett särskilt kalkylark, där varje placering framgår med kostnad och beräknad varaktighet. Samma metod används även för köp av platser inom äldreomsorg, psykiatri och omsorg om funktionshindrade.

Uppföljning ska ske av såväl ekonomi som prestationer och åtaganden i enlighet med det av kommunfullmäktige beslutade integrerade systemet för styrning och uppföljning av stadens verksamheter.

Lokaler

Lokalplan för 2004 redovisas i bilaga.

Investeringar och stora projekt

Nästa år beräknas ca 2,5 Mkr finnas kvar av stadsdelsnämndens andel av storstadssatsningen. Av dessa medel är 1,0 avsett för Lunda Nova, 0,5 Mkr för medborgarkontoret och 1,0 för skolorna.

Upphandling

För närvarande saknas i Stockholms stad en policy för upphandling och konkurrensutsättning. Med anledning av detta kommer inga befintliga verksamheter i stadsdelsnämndens regi att upphandlas i konkurrens eller avknoppas. När det gäller verksamheter inom stadsdelsnämnden som för närvarande drivs på entreprenad och där avtalen löper ut under år 2004, kommer ställning tas till frågan om förnyad upphandling respektive återtagande till drift i egen regi utifrån ekonomiska aspekter, miljö- och kvalitetsaspekter, brukarnas inställning samt konsekvenser för medarbetarna. Under 2004 kommer bl.a. Tensta servicehus och äldreboende samt Hjulsta fritidsgård att, med anledning av att befintligt avtal löper ut, återgå till drift i egen regi. Även intraprenaderna Spånga By och Erikslund planeras återtas till drift i egen regi när avtalen löper ut. Intraprenaden kvälls- och nattpatrullen kommer fr.o.m. den 1 januari 2004 drivas i egen regi.

Inom stadsdelsförvaltningen ansvarar varje avdelning själv för genomförande av konkurrensutsättning och upphandling samt att sådan genomförs i enlighet med gällande lagar, förordningar, riktlinjer och styrdokument. Avdelningarna svarar även för uppföljning av upphandlingar och avtal. Modeller och riktlinjer för hur detta bör genomföras har tagits fram av stadsdelsförvaltningens upphandlingsgrupp, där representanter från de avdelningar där upphandling och konkurrensutsättning förekommer, är representerade. Stadsdelsförvaltningens jurist har det övergripande ansvaret för upphandlingsfrågor. Förvaltningen försöker kontinuerligt att utveckla upphandlingsförfarandet så att detta följer utvecklingen samt blir mer effektivt. Representanter från förvaltningens upphandlingsgrupp ingår i de upphandlingsnätverk som finns inom Stockholms stad och deltar i olika förekommande utbildningar och seminarier.

Stadsdelsförvaltningen har utarbetat egna styrdokument som antagits av stadsdelsnämnden, ”Anvisningar för inköp och upphandling 2000-04-11” (rev. 2002-12-12), ”Riktlinjer för avknoppning 2000-05-10” samt ett PM med gemensamma utgångspunkter vid tjänsteupphandlingar från 2001-06-07. Stadsdelsförvaltningens anvisningar för inköp och upphandling innehåller bl.a. riktlinjer för direktupphandling med beloppsgränser samt anvisningar för läggande av egenregianbud. Styrdokumentet ska tillämpas i den utsträckning de kan anses relevanta med hänsyn till att någon upphandlingspolicy för Stockholms stad ännu ej är beslutad.

Vid sidan av de upphandlingar stadsdelsförvaltningen själv utför kommer förvaltningen ge de centralt upphandlade entreprenörerna i uppdrag att genomföra vissa upphandlingar av varor och tjänster för stadsdelsnämndens räkning. För närvarande har stadsdelsförvaltningen gett Kommentus/MFO Upphandling AB drygt 60 sådana uppdrag. I uppdraget ingår även att administrera befintliga avtal. Härutöver kommer förvaltningen att även fortsättningsvis delta i gemensamma upphandlingar tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar. Såväl vid genomförande av stadsdelsförvaltningens egna upphandlingar som vid gemensamma upphandlingar omfattande flera stadsdelsnämnder kan någon av de centralt upphandlade upphandlingsentreprenörerna komma att anlitas för uppdraget.

Övriga redovisningar

Kvalitetsutveckling

Inriktningsmål och generella åtaganden

Effektivisera resursanvändningen

Enligt anvisningarna ska alla nämnder beskriva hur man systematiskt arbetar för att effektivisera resursanvändningen. Redovisningen finns dels under målområdet Förbättra välfärden under respektive verksamhet och dels under målområdet Ta ansvar för ekonomin.

Uppföljning av generella åtaganden

Arbetet med det integrerade lednings- och styrsystemet ska fortsätta. Vid utgången av 2003 kommer totalt ett 30-tal enheter ha fått besök av stadsdelsdirektören, verksamhetsrevisorn, planeringssekreteraren, avdelningschefen för verksamheten, samt ekonomi- och personalchefen. Varje möte protokollförs. Under 2004 ska uppföljningen av de generella åtagandena prioriteras. Vid genomgången följs en dagordning, som bifogas i bilaga.

Åtaganden på enhetsnivå

Alla enheter kommer att ta fram åtaganden som har sin utgångspunkt i nämndens verksamhetsspecifika generella åtaganden. Åtagandena kommer att bedömas av ledningen i dialog med respektive enhet. Vid bedömningen används bl.a. de frågor som finns i den broschyr om Dialog – Bedömning – Utveckling, som Enheten för kvalitetsutveckling producerat. Tidplan för dialog och uppföljning redovisas i bilaga.

Generella åtaganden för nämndernas miljöarbete

Enligt anvisningarna ska nämnderna identifiera vilka av miljöprogrammets delar som berör de egna verksamheterna samt vilka delar nämnderna har rådighet över. Utifrån denna analys ska nämnderna ta fram trovärdiga generella åtaganden för att nå målen i stadens miljöprogram senast 2006.

Förvaltningen har arbetat fram generella åtaganden, men analysen har inte hunnit avslutas. Förvaltningen återkommer till frågan i särskilt ärende.

SLUT

BUDGET/VERKSAMHETSPLAN 2004 del 2 SPÅNGA-TENSTA STADSDELSNÄMND

Avdelningen för barn och ungdom

Övergripande organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen ansvarar för förskoleverksamhet, grundskola med tillhörande förskoleklass och skolbarnsomsorg, öppen fritidsverksamhet för barn i parklekar, fritidsgårdar, ungdomshus, breddidrott samt uppsökande verksamhet med fältassistenter.

Avdelningen ansvarar också för köhantering av sökande till förskoleverksamhet och avgiftshantering för barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt för ytterligare tre enheter. Dessa enheter består av en stödenhet för barn i behov av särskilt stöd, ett utvecklingscentrum för kompetensutveckling för all personal och utlåning av pedagogiskt material samt en fältskola för stadsdelens alla elever med utbildning i natur, miljö och samlevnad. Till avdelningen hör också en samordnare för språkutveckling. Samordnaren har ett chefsansvar för fyra språkpedagoger som arbetar med språkutvecklande arbetssätt i förskoleverksamheten inom skapande områden som drama, bild, musik, rytmik och rörelse.

Samtliga enhetschefer, liksom samordnaren för språkutveckling, Utvecklingscentrum och Fältskolan, är direkt underställda avdelningschefen.

Avdelningens ledningsgrupp består av en avdelningschef, en biträdande chef och två enhetschefer. Av de två sistnämnda är den ena chef för stödenheten med ett särskilt ansvar för hela verksamhetsområdet barn i behov av särskilt stöd, den andra har, förutom ett direkt arbetsgivaransvar för fältenheten, ett driftsansvar för verksamhetsområdet fritid. Enhetschefen inom fritid har också att, tillsammans med avdelningschefen, ansvara för upphandling och uppföljning av enskilt drivna enheter. Till ledningen för verksamheten är en budgetsekreterare kopplad för planering och uppföljning av budget och som stöd för samtliga enheter i budgetarbetet.

Verksamheterna inom avdelningen styrs av såväl olika statliga lagar och förordningar som av de lokala riktlinjer som lagts fast av kommunfullmäktige och stadsdelsnämnden. Avdelningen har utifrån detta och stadsdelens specifika förutsättningar valt att även under 2004 särskilt prioritera och fokusera på följande fyra målområden.

- Kunskaps-/identitetsutveckling.
- Språkutveckling.
- Barn i behov av särskilt stöd.
- Integration.

De tre förstnämnda områdena beskrivs nedan under separata rubriker. Inom det sistnämnda området, integration, görs insatser inom samtliga verksamhetsområden med syfte att förbereda barnen och ungdomarna för ett liv i ett mångkulturellt samhälle. Utöver det som görs inom enheternas reguljära arbete, nyttjas verksamheternas gemensamma mötesplatser såsom Fältskolan, Blå huset, Kulturskolan och Tensta konsthall för ett aktivt integrationsarbete.

I verksamhetsplanens del 1 redovisas avdelningens insatser utifrån de av kommunfullmäktige fastställda mål och särskilda utvecklingsområden. I denna del av verksamhetsplanen beskrivs under rubriken ”utveckling”, övrigt utvecklingsarbete inom prioriterade områden.

Ekonomi

Förskola	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	197,2	208,1	10,9
Intäkter	10,9	11,6	0,7
Netto	186,3	196,5	10,2
Skolbarnsomsorg inkl kolloverksamhet			
Kostnader	51,8	49,5	-2,3
Intäkter	7,7	8,2	0,5
Netto	44,1	41,3	-2,8
Skola			
Kostnader	334,7	337,8	3,1
Intäkter	8,6	3,1	-5,5
Netto	326,1	334,7	8,6
Barn i behov av särskilt stöd			
Kostnader	59,2	60,4	1,2
Intäkter	0,8	0,7	-0,1
Netto	58,4	59,7	1,3
Kultur och Fritid			
Kostnader	17,9	17,5	-0,4
Intäkter	0,4	0,4	0,0
Netto	17,5	17,1	-0,4
Summa avdelningen			
Kostnader	660,8	673,3	12,5
Intäkter	28,4	24,0	-4,4
Netto	632,4	649,3	16,9

Avdelningens budget föreslås öka med 16,9 Mkr jämfört med den justerade budgeten för 2003. (Anslag av engångskaraktär är borträknade.) De medel som fördelats till avdelningen är kommunfullmäktiges schabloner minus 3,6%, plus avdelningens anslag för fritidsverksamhet som räknats upp 3%. Dessutom är följande förändringar gjorda.

- 2,0 Mkr till kolloverksamhet
- 0,6 Mkr överfört till avdelningen för kultur och integration avseende kultursekreterarfunktionen.

Jämförelsen ovan är gjord mot den i tertialrapport 1 justerade budgeten för 2003 exklusive vissa engångsanslag. Därmed grundar sig både budget 2003 och 2004 på antalet barn och elever per den 30 september 2002. Elevantalet har minskat. Stadsdelens budget beräknas minska med ytterligare 9 Mkr för skolorna om elevantalet håller i sig. Den slutliga budgetjusteringen kommer att grunda sig på det genomsnittliga antalet barn och elever den 31 mars och 25 september 2004.

Resultatenheternas ersättningar framgår av bilaga.

Förskoleverksamhet

Organisation och beskrivning av verksamheten

Förskoleverksamheten tillhandahålls för barn vars föräldrar förvärvsarbetar, studerar, är arbetslösa och söker arbete, eller till följd av barnets eget behov samt till alla i åldersgruppen 4-5 år. Till barn med hemmavarande föräldrar erbjuds öppen förskola.

Förskoleverksamheten är organiserad i 22 resultatenheter. Till tre av resultatenheterna hör 12 familjedaghem. Till en resultatenhet i Bromsten är två öppna förskolor och en allmän förskola knutna. De övriga tre öppna förskolorna i Tensta bildar en enhet och en av dem är integrerad i stadsdelens familjecentral. Allmän förskola med språkinriktning för åldersgruppen 4-5 år finns också på tre platser i Tensta. Även treåringar inbjuds att delta i denna verksamhet. Dessutom är en allmän, avgiftsfri förskola för 4-5-åringarna integrerad inom ramen för varje förskoleenhet.

Vid sex resultatenheter finns särskilda pedagogiska inriktningar, som redovisas nedan.

- Kämpingebacken 3, Freinetpedagogik samt musik-, rytmik- och rörelseprofil.
- Skäftegebacken 42, Reggio Emilia.
- Sundbyvägen 86, Reggio Emilia.
- Tenstavägen 101, enspråkig finsk avdelning samt musik-, rytmik- och rörelseprofil.
- Elinsborgsbacken 13-15, musik- och rytmikprofil.
- Tensta allé 40 och 52, musik- och rytmikprofil.
- Johannelundsvägen 9-11, miljöprofil.

Ansvar för all verksamhet vid förskolor, familjedaghem och barnomsorg på obekvämt arbetstid åvilar respektive förskolechef. De 23 förskolecheferna är direkt underställda avdelningschefen för Barn och Ungdom. Stockholms stads förskoleplan och Läroplan för förskolan (Lpfö 98) är styrande för förskolorna och vägledande för familjedaghemmen.

Ekonomi

Förskolans ekonomi är prestationsrelaterad. Verksamheten tilldelas schablon efter antalet inskrivna barn. Schablonen fastställs av kommunfullmäktige och budgetramarna kommer att förändras efter snittet av två barnantalsavläsningar under året, den 31 mars och den 25 september.

Schablonen från kommunfullmäktige höjs med 4 % och pengarna till förskoleenheterna föreslås höjas med 4 %, vilket motsvarar förväntade löne- och prisökningar.

Utveckling och förändring

Barnomsorgsgaranti och gruppstorlekar

En tillbyggnad med sex avdelningar under 2003 samt en mobil enhet med två avdelningar, som beräknas tas i bruk vid årsskiftet 2003/2004, garanterar plats inom tre månader efter anmält behov. Barngruppernas storlek beräknas kunna vara på samma nivå som vid utgången av 2003. Gruppstorlekarna i stadsdelen är i genomsnitt 13,8 barn per grupp i åldrarna 1-2 år och 17,8 barn per grupp i åldrarna 3-5 år. Den minskning av antalet barn per årsarbetare i barn-

grupp som uppnåddes under 2003, beräknas förbli på samma nivå under 2004. Den uppnådda minskningen av antalet barn per anställd i barngrupp är 0,49 barn per anställd – från 5,69 barn till 5,2 barn.

Förskoleplan

Förskoleplanen som ska vara vägledande för förskoleverksamheten i Stockholms stad kommer att utgöra grund för en samlad kompetensutveckling för all personal inom förskoleverksamheten. En viktig sak i planen som även förvaltningen vill betona, är leken betydelse. I leken utvecklar barn kommunikativ och social kompetens och empatisk förmåga. Leken ger kunskap och erfarenheter, skapar mening och sammanhang.

Språkutveckling

Förskolan ska prioritera arbetet med barns språkutveckling. Arbetet sker med hjälp av framtagna riktlinjer för språkutvecklingsarbetet. Med hjälp av olika uttrycksformer som bild, sång, musik, drama, rytmik, dans och rörelse ska barnens förmåga att uttrycka sig på olika sätt uppmuntras. För att ett barn ska få ett språk måste det förstå ordens innebörd och det lär sig barnet inte minst genom leken, där det upplever omvärlden med alla sinnen och ständigt skaffar sig nya erfarenheter. När barnen lämnar förskoleverksamheten för att fortsätta i förskoleklass ska också nyfikenhet och intresse för den skriftspråkiga världen ha grundlagts.

För att ett barn ska utveckla tvåspråkighet behövs, förutom ett stöd för utvecklingen i svenska som andraspråk, ett starkt stöd för modersmålsutvecklingen både i familjen och i förskolan. Barnets språkutveckling ska regelbundet dokumenteras och analyseras.

Kunskapsutveckling/Identitetsutveckling

Pedagogiken i förskoleverksamheten bygger på respekt för barnet, barnets behov av trygghet, dess naturliga kompetens, nyfiken, sökande och forskande förhållningssätt. Personalen visar respekt för att barnet är nyfiken och vill söka kunskap. Att se barns behov innebär att se vad de är, vad de kan och se möjligheter till utveckling. Utgångspunkten för arbetet är den fastlagda värdegrunden i läroplanen för förskolan och FN:s barnkonvention.

Personalen dokumenterar kontinuerligt barnets utveckling och låter dokumentationen vara utgångspunkt för utvecklingssamtalen med föräldrarna. Ett rimligt antal barn per anställd är nödvändigt för att personalen ska ha möjlighet att se barnets behov, dokumentera dess utveckling och forma individuella utvecklingsplaner för varje barn. Kontinuerlig kompetensutveckling för personalen är nödvändig för att garantera kvaliteten i verksamheten.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal barn.
- Antal grupper (avdelningar).
- Antal barn per anställd som arbetar i barngrupp.
- Andel förskollärare.
- Andel barn i förskolan med annat dagligt umgängesspråk i hemmet än svenska.
- Antal barn som erhåller särskilt stöd i förskolan.

Kvalitetsredovisning

Varje enhet ska i sin redovisning beskriva arbetet och göra en bedömning av måluppfyllelsen inom följande tre målområden.

- Normer och värden: Värdegrundsarbete, förskolans miljö, arbetet med barn i behov av särskilt stöd.
- Utveckling och lärande: Identitet och trygghet, kommunikation och språkutveckling, individuella utvecklingsplaner.
- Barns och föräldrars inflytande: Barns och föräldrars möjlighet att påverka förskolans miljö och verksamhet.

Uppföljning av enheternas åtaganden och arbetsätt

Avdelningsledningen besöker samtliga enheter och för en dialog med enhetsledning och ledningsgrupper. En bedömning av enheternas förslag på kvalitetsgarantier görs av avdelningsledningen och med en återkoppling till varje enhet. Bedömningen görs utifrån särskilda kriterier.

Brukarenkäter och klagomålshantering

- Föräldraenkäter.
- Årlig sammanställning av antal och typ av klagomål samt hur rättelse har gjorts.

Grundskola och skolbarnsomsorg

Organisation och beskrivning av verksamheten

För den obligatoriska skolgången för barn/ungdomar i åldrarna 7-16 år och för den frivilliga utbildningen för 6-åringar i förskoleklassen är verksamheten organiserad i åtta grundskolenheter, tillika resultatenheter. Till grundskolorna är även fritidshem och fritidsklubbar kopplade. Fyra av enheterna har verksamhet från förskoleklass till och med år 6, medan de övriga fyra har verksamhet från förskoleklass till och med år 9. För varje resultatenhet ansvarar en rektor. Till läsåret 2004-2005 kommer grundskoleorganisationen att minska med en resultatenhet och tillika en rektor. Anledningen är ett vikande antal elever i Tensta- och Hjulstaområdet.

Verksamheten styrs på riksplanet av skollag, grundskoleförordning, läroplan samt kursplaner, och på kommunal nivå av de mål för verksamheten som kommunfullmäktige lagt fast i stadens budget och skolplan. En ny skolplan förväntas fastställas av kommunfullmäktige för 2004.

Ekonomi

Skolans ekonomi, liksom förskolans, är prestationsrelaterad. Verksamheten tilldelas en peng per elev utifrån antalet inskrivna elever. Schablonen fastställs av kommunfullmäktige och budgetramarna kommer att förändras efter snittet av två elevantalsavläsningar under året, den 31 mars och den 25 september.

Skolschablonerna från kommunfullmäktige är höjda med 1 %. Inberäknat särskilda statliga medel samt sänkta skolhyror beräknas höjningen för grundskoleverksamheten öka till 4 % . Den skolpeng som går till varje skolenhet föreslås öka med 2 %. Medel kvarhålls inom avdelningen för bl.a. beräknade evakueringskostnader för Spånga gymnasium och grundskola samt kostnader utöver budgetram för Kämpingeskolan under vårterminen 2004. Noteras bör, att om

elevantalet i stadsdelens grundskolor är detsamma som hösten 2003, minskas budgetramen för grundskoleverksamheten med ca 9 Mkr för budgetåret 2004.

För elever med svenska som andraspråk höjs schablonen med 2 %. Samma schablonhöjning gäller för elever som deltar i modersmålsundervisning. Motsvarande höjning föreslås för den ersättning, som går ut till skolenheterna.

Utveckling och förändring

Kunskaps- och identitetsutveckling

Skolorna fortsätter arbetet med att förbättra sina lokala styrdokument, så att de på ett alltmer effektivt sätt kan fungera som hjälpmedel för elevernas kunskapsutveckling.

En bättre identifikation av varje elev som inte når kunskapsmålen samt en analys av dess orsaker ska utvecklas.

Insatser för att öka elevernas intresse för och kunskaper i matematik och naturorienterade ämnen prioriteras. Förbättringar ska kunna utläsas i de nationella proven.

Arbetet med att utveckla skolornas profiler fortsätter. Särskilt gäller detta för Hjulstaskolan och Kämpingeskolan/Enbacksskolan.

Den IT-pedagogiska verksamheten i skolorna vidareutvecklas med tillvaratagande av de goda erfarenheterna från den statliga satsningen ITiS. Ambitionen är att samtliga elever i stadsdelen fr.o.m. skolår 4 ska använda sig av stadens pedagogiska datanät (EDU-nätet). En utökad och förbättrad samordning mellan stadsdelens skolor, vad gäller såväl teknisk som pedagogisk support, påbörjades höstterminen 2003 och ska genomföras under 2004.

Verksamheten ska bedrivas så att eleverna utvecklar framtidstro, självförtroende, självkänsla, kreativitet, självständighet och förmåga att ta ansvar. Allt detta utgör den väsentliga grunden för en god kunskapsutveckling. Många utvecklingsprogram kring elevernas sociala och emotionella utveckling pågår i stadsdelens grundskolor. Dessa program ska fortsatt stödjas och utvecklas.

Språkutveckling

Skolorna ska prioritera arbetet med elevernas språkutveckling med hjälp av framtagna riktlinjer för språkutvecklingsarbetet (se bilaga). Arbetet med att förbättra resultatuppföljningen i ämnet svenska ska fortsätta, bl.a. med hjälp av läsutvecklingschema (LUS) och mätinstrument för andraspråksinlärning.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal elever.
- Antal elever per lärare.
- Antal barn per anställd i skolbarnsomsorg.
- Andel lärare med formell kompetens.
- Resultat i de nationella proven i år 5 och 9.
- Andel gymnasiebehöriga i skolår 9.

- Resultat i Stockholmsproven i svenska och matematik år 3 och 7.

Kvalitetsredovisning

Varje enhet ska i sin redovisning beskriva arbetet och göra en bedömning av måluppfyllelsen inom följande fyra målområden.

- Kunskaper. Resultat i de nationella proven, Stockholmsproven, LUS och slutbetygen i skolår 9. Elevernas läsutveckling.
- Normer och värden. Värdegrundsarbete, studie- och arbetsklimat, elevvård.
- Elevernas ansvar och inflytande. Elevers och föräldrars möjlighet att påverka skolans miljö och verksamhet. Elevskyddsombud ska finnas vid varje skola.
- Bedömning och betyg. Arbetssätt för att uppnå en allsidig bedömning av elevernas kunskaper.

Uppföljning av enheternas åtaganden och arbetssätt

Avdelningsledningen besöker samtliga enheter och för en dialog med enhetsledning och ledningsgrupper. En bedömning av enheternas förslag till kvalitetsgarantier görs av avdelningsledningen med återkoppling till varje enhet. Bedömningen görs utifrån särskilda kriterier.

Brukarenkäter och klagomålshantering

- Föräldraenkäter.
- Årlig sammanställning av antal och typ av klagomål samt hur rättelse har gjorts.

Verksamhet för barn och ungdom i behov av särskilt stöd

(förskola och skola)

Organisation och beskrivning av verksamheten

Barn/ungdomar som har tillfälligt eller varaktigt behov av särskilt stöd för sin utveckling, finns inom barn- och ungdomsavdelningens alla verksamheter. Behoven ska tillgodoses på det sätt som är bäst för det enskilda barnet/ungdomen. Verksamheternas arbetssätt ska anpassas efter varje individs förutsättningar. Integrering eftersträvas, och stödet ska i första hand ges i den egna gruppen/klassen. Personalens syn- och förhållningssätt är mycket viktiga för att motverka utstöttningsmekanismer i gruppen/klassen. Ett långsiktigt arbete med att tidigt motverka behovet av externa placeringar pågår. Stadsdelens regionala särskilda grupper/klasser i förskolan/grundskolan ska utvecklas för att vara ett effektivt alternativ till externa placeringar.

Stödenheten

Arbetet för barn/ungdomar i behov av särskilt stöd sker inom stadsdelens skolor, i deras elevvårdsteam samt i alla förskolor. När förskolornas/grundskolornas egna resurser inte är tillräckliga, kontaktas den stadsdelsövergripande stödenheten som finns inom barn och ungdoms-avdelningen. Stödenhetschefen ansvarar för de extra medel som tilldelas verksamheterna efter ett ansöknings- och prövningsförfarande. Inom enheten finns också en samordnare som administrerar och utreder ansökningar om extra medel och resurser. I en kontinuerlig dialog med verksamheterna och genom sin övergripande funktion är enhetschef och samordnare en viktig resurs när det gäller att hitta bra och ändamålsenliga insatser. Enhetschef och samordnare samarbetar även med särskolan.

Inom enheten finns dessutom två psykologer, en talpedagog samt en specialpedagog. De har till uppgift att stödja, handleda och genom kompetenshögjande insatser utveckla personalen i

verksamheterna och ge denna goda verktyg i arbetet. Psykologerna erbjuder konsultation och handledning till personal, i grupp eller enskilt, inom förskoleverksamheten och grundskolan. Talpedagogen arbetar inom förskolan direkt i verksamheterna med barnen men främst som konsult till personalen. Till talpedagogen är ett språkotek kopplat, dit medarbetarna kan vända sig för konsultation och utlåning av språkutvecklande material. Specialpedagogen arbetar som konsult inom skolan och ingår i Spånga-Tensta lokala utredningsteam, det s k BAS-teamet. Specialpedagogen är delaktig i utredningar samt i upprättande av åtgärdsprogram/individuella utvecklingsplaner.

Smågruppsavdelningar i förskolan

I stadsdelen finns fyra smågruppsavdelningar integrerade i större förskoleenheter. Syftet med en smågruppsavdelning är att skapa en lugn miljö med större möjligheter till individuellt stöd för de barn, som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling.

Följande förskoleenheter har smågruppsavdelningar.

- Förskolan Solhems Hagväg 55.
- Förskolan Björingeplan 1.
- Förskolan Kämpingebacken 3, två avdelningar.

Dessutom finns nedanstående allergianpassad förskoleavdelning, vars syfte är att möjliggöra gruppvistelse för barn med svåra allergiska eller astmatiska besvär.

- Förskolan Elinsborgsbacken 12 (tillhör förskoleenheten Kämpingebacken 3).

Hela stadsdelen är upptagningsområde för dessa smågrupper. Ansökningarna samordnas inom stödenheten och antagning sker efter en noggrann behovsprövning tillsammans med förskolecheferna.

Särskilda undervisningsgrupper i grundskolan

Inom grundskolan finns ett antal särskilda undervisningsgrupper med olika inriktning och profil. Syftet med särskilda undervisningsgrupper är att skapa en miljö där eleverna får en anpassad pedagogik samt ökad möjlighet att utvecklas och lära utifrån sina egna förutsättningar.

Följande grundskolor har särskilda undervisningsgrupper.

- Bromstenskolan
 - Förskoleklass för barn i behov av särskilt stöd.
 - Inskolningsklass, grundskola år 1-3.
 - Samundervisningsklass, grundskola och särskola år 1-3.
- Bussenhusskolan
 - Samundervisningsklass, grundskola och särskola år 2-6.
- Enbacksskolan
 - Samundervisningsklass, grundskola och särskola år 2-6.
- Gullinge/Kämpingeskolor
 - Inriktning tal- och språkförsening/störning, grundskola förskoleklass-år 9, sex grupper.
 - Inriktning för elever med Aspergers syndrom, grundskola år 1-6.
- Hjulsta skolor
 - Samundervisningsklass, grundskola och särskola år 7-10.
 - Inriktning långsam inläring, grundskola år 7-9.
- Solhemsskolan
 - Inriktning långsam inläring, grundskola år 4-6.

Hela stadsdelen är upptagningsområde för dessa grupper. Ansökningarna samordnas inom stödenheten och antagning sker efter en noggrann behovsprövning tillsammans med skollera.

Externa placeringar

Inom stadsdelen pågår ett intensivt utvecklingsarbete med de särskilda undervisningsgrupperna, för att de ska vara ett konkurrenskraftigt alternativ till externa placeringar. Några barn/ungdomar är dock i behov av en mer tillrättalagd pedagogik och miljö än vad stadsdelen kan erbjuda. Därför köps platser inom specialverksamheter med olika inriktning, som drivs av andra kommuner, staten eller olika fristående anordnare. Behovet kan vara av mer tillfällig karaktär och barnet/ungdomen kan efter en tid återgå till sin ordinarie förskola/grundskola. För andra barn/ungdomar är detta behov varaktigt, och de fullgör hela sin skoltid utanför stadsdelen. Stödenhetens samordnare eller chef kontaktas av förskolan/skolan i ett tidigt skede för att hitta bra och ändamålsenliga platser. Beslut om placering fattas av stödenhetschefen.

Ekonomi

Anslaget för verksamhetsområdet ökas med 1,3 Mkr. Pris- och löneökningar beräknas till 2,4 Mkr. Dessutom beräknas ett underskott om 4,1 Mkr för 2003. Effektiviseringar och omprioriteringar blir därför nödvändiga inom verksamhetsområdet.

Utveckling

En särskild satsning genomförs för att stadsdelens särskilda undervisningsgrupper ska fungera som ett konkurrenskraftigt alternativ till externa placeringar. Ersättningsnivån per inskriven elev har höjts i två steg. Dessutom planeras gemensamma utbildningsinsatser för all personal som arbetar i dessa grupper.

Det utvecklingsarbete, *Steg för Steg*, som tidigare drivits med projektmedel från Skolverket, fortsätter för fjärde året med utbildning av personal, som arbetar med barn i åldern sex till elva år inom tre skolor i stadsdelen. Pedagogerna arbetar medvetet, systematiskt och strukturerat med elevernas sociala och emotionella lärande, problemlösning och förmåga att hantera ilska. Även förskolorna i stadsdelen har startat ett utvecklingsarbete för all förskolepersonal med fokus på social och emotionell utveckling. Kompetensutvecklingen sker genom föreläsningar, litteraturstudier och handledning inom ramen för enheternas budget.

Båda dessa utvecklingsarbeten syftar till att minska riskerna för utslagning och därmed skapa förutsättningar för barn att få vara kvar i den ordinarie verksamheten. Utvecklingsarbetet drivs av personal inom stödenheten och genom en samordning av avdelningens Utvecklingscenter.

För att nå god kvalitet på varje insats för barn och ungdomar i behov av särskilt stöd krävs en utökad samverkan mellan de olika kompetenser som finns inom Barn och Ungdom, Individ och Familj samt Äldre och Funktionshindrade. Under året ska detta arbete intensifieras, bl.a. genom olika samarbetsträffar och utbildningsinsatser kring specifika frågor, t ex ökad delaktighet. Utvecklingsarbetet sker inom befintlig budget.

Stockholm läns landsting och kommunerna i länet har antagit en gemensam policy för att samordna insatserna kring barn och ungdomar, som behöver särskilt stöd från både kommun och landsting. I policyn finns fem olika riktlinjer för att tydliggöra ansvarsområden och samarbetsformer. Inom stadsdelen startas ett internt samarbetsforum med deltagare från Barn och

Ungdom, Individ och Familj samt Äldre och Funktionshindrade. Detta forum behandlar ärenden på både individ- och generell nivå. Dessutom har det till uppgift att vara med och starta ett gemensamt samarbetsorgan med landstinget. Utvecklingsarbetet sker inom befintlig budget.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Kostnad och andel barn/elever som får individuellt särskilt stöd i egen regi.
- Kostnad och andel barn/elever som får stöd i stadsdelen i regionala smågrupper och särskilda undervisningsgrupper.
- Kostnad och andel barn/elever som får individuellt särskilt stöd utanför stadsdelen.

Med ledning av upprättade åtgärdsprogram/individuella utvecklingsplaner följs alla särskilda insatser upp årligen (eller tätare vid behov) av skolledare/förskolechef, ansvarig pedagog, stödenhetschef eller samordnare, förälder samt elev, när så är möjligt.

Fritidsverksamhet för barn och unga

Organisation och beskrivning av verksamheten

Inom verksamhetsområdet finns två parklekar, varav en säsongspark, en kvartersgård, två fritidsgårdar, breddidrott och ett ungdomshus samt fältverksamhet.

Parklekarna bedriver i huvudsak öppen verksamhet utomhus. Parkleksverksamheten är anpassad så att den riktar sig till alla åldrar. De mindre barnen besöker parken tillsammans med föräldrar eller med dagbarnvårdare och förskolor. Skolbarnen kommer på raster och efter skoltid. Ibland ordnas särskilda kvällsaktiviteter för ungdomar. I Spånga By bedrivs även eftermiddags- och lovverksamhet för särskoleelever över 12 år. Parklekarna har särskild prioritet på målgruppen 10-12 år.

Fritidsgårdarnas målgrupper är i huvudsak i åldern 13 – 18 år. Ungdomshuset Blå Huset riktar sig även till äldre ungdomar, upp till 25 år, i den öppna verksamheten. På fritidsgårdarna finns vanligtvis särskilda kvällar öppna för enbart flickor. Även speciella tjejrums förekommer.

Fältassistenterna arbetar i huvudsak uppsökande och förebyggande bland barn och ungdom i stadsdelen. Genom det uppsökande arbetet skapas kontakter med ungdomar i riskzon, vilka motiveras till deltagande i de fritidsaktiviteter som finns tillgängliga. Förebyggande arbete sker bl.a. via värderings- och EQ-övningar i stadsdelens mellan- och högstadielklasser. Ibland ordnas särskild gruppverksamhet och lägerverksamhet i smågrupper.

Breddidrotten riktar sig främst till föreningslösa ungdomar som är intresserade av att motionera och idrotta. Några av dessa ungdomar söker sig till etablerade föreningar och några bildar egna föreningar.

Till verksamhetsområdet hör även entreprenad driven kolloverksamhet som upphandlas i samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i västerort. Budgetramen för kolloverksamhet beräknas minska med 0,6 Mkr i förhållande till budgetutfall för 2003, vilket medför att alla barn

som söker kollo 2004 inte kan erbjudas plats. Barn i behov av särskilt stöd kommer att ges företräde.

Parkleken Erikslund och kvartersgården Spånga By drivs på intraprenad med avtal som löper ut 2004-03-31. De övergår då till drift i förvaltningens regi. Parkleken Soltunet är en säsongsoppen parklek, som drivs av förvaltningens fältverksamhet.

Ungdomshuset Blå Huset drivs i förvaltningens regi och består bland annat av öppen caféverksamhet, IT-café, musikverksamhet med repetitionslokal, styrketräning, boxning, tjejverksamhet samt samarbete med språkpedagoger, Kulturskolan och Assyriska föreningen, som också bedriver verksamhet i huset. I Blå Huset har även stadsdelens ungdomsråd och ungdomsnättdningen Blenda sina lokaler för möten och administration.

Fritidsgården i Bromsten drivs på entreprenad av företaget XA Företagskraft. Avtalet för driften av denna fritidsgård går ut 2004-12-31 men kommer att förlängas med ett år. Fritidsgården Grottan drivs av Spånga Gymnasium och grundskolor.

En ny verksamhet med namnet Träffpunkt Hjulsta kommer att starta i Hjulstaskolan. Verksamheten kommer att vara öppen varje kväll men även helger och en del lov. Verksamheten ska inrymma såväl öppen verksamhet som läxhjälp och övrigt studiestöd. Den musik- och dansverksamhet som bedrivits genom Hjulsta fritidsgård kvarstår i nuvarande lokaler, men administreras av Hjulstaskolan.

I Spångafolkan startar en kvällsverksamhet för ungdomar tre kvällar/vecka från och med oktober 2003 och beräknas fortsätta under 2004. Verksamheten drivs av Sundbyskolan.

Ekonomi

Anslaget för verksamhetsområdet exklusive kolloverksamhet är uppräknat med 3% för förväntade pris- och löneökningar. Anställningen som kultursekreterare är i sin helhet överförd till avdelningen för kultur och integration sedan 1 juli 2003.

Utveckling och förändring

Samordnaren för ungdomsrådet har finansierats genom storstadsmedel, men beräknas utifrån stadens prioriteringar om ungdomsinflytande att ingå i ordinarie budget under 2004. En omprioritering av befintlig verksamhet kommer därmed leda till att en fältförlagd fritidsledartjänst dras in.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal öppethållandetimmar/år.
- Antal öppethållandeveckor/år.
- Antal besök/år fördelat på ålder och kön.

Kvalitetsredovisning

Varje enhet ska i sin redovisning beskriva arbetet och göra en bedömning av måluppfyllelsen inom följande områden.

- Fritidsaktiviteter som tillgodoser olika intresseinriktningar.
- Ändamålsenliga former för brukarinflytande.

Uppföljning av enheternas åtaganden och arbetssätt

Avdelningsledningen besöker samtliga enheter och för dialog med enhetsledning och ledningsgrupper. En bedömning av enheternas förslag till kvalitetsgarantier görs av avdelningsledningen med återkoppling till varje enhet. Bedömningen görs utifrån särskilda kriterier.

Uppföljning av entreprenaddrivna verksamheter

Uppföljning sker vid protokollförda möten.

Brukarenkäter

Enheterna genomför egna enkäter.

Avdelningen för äldre och funktionshindrade

Övergripande organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen ansvarar för omsorgen om äldre och funktionshindrade. Inom äldreomsorgen ansvarar avdelningen för öppen hemtjänst, dagverksamheter samt särskilda boendeformer för äldre inklusive sjukvårdsinsatser upp till och med sjuksköterskenivå. Inom omsorgen om funktionshindrade ansvaras för olika insatser i hemmet som personlig assistent, avlösare, kontaktperson, ledsagare samt särskilda boenden och daglig sysselsättning. Ansvar för myndighetsutövningen inom omsorgen om äldre och funktionshindrade ligger även det på avdelningen.

Avdelningens ledning består av en avdelningschef, en 1:e sekreterare med ansvar för budgetuppföljning inom äldreomsorgens myndighetsutövning, upphandlingar, avtal, hemsida m.m., en utvecklingsledare med ansvar för budgetuppföljning av myndighetsutövningen inom omsorgen om funktionshindrade, kvalitetsutveckling mm samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska med ansvar för hälso- och sjukvården.

Avdelningens enhetschefer, samtliga bistånds-/LSS-handläggare samt en feldenkreispedagog är direkt underställda avdelningschefen.

Verksamheten inom avdelningen styrs av lagar och förordningar samt riktlinjer och anvisningar beslutade av kommunfullmäktige och stadsdelsnämnden.

Ekonomi

Äldreomsorg	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	164,6	167,6	3,0
Intäkter	22,6	24,8	2,2
Netto	142,0	142,8	0,8
Funktionshindrade			
Kostnader	88,5	89,1	0,6
Intäkter	15,3	15,2	-0,1
Netto	73,2	73,9	0,7
Summa avdelningen			
Kostnader	253,1	256,7	3,6
Intäkter	37,9	40,0	2,1
Netto	215,2	216,7	1,5

Avdelningens budget föreslås öka med 1,5 Mkr jämfört med den justerade budgeten för 2003. Anslaget som fördelats är i enlighet med kommunfullmäktiges budgetram minus 3,6% för administration.

Äldreomsorg

Det föreslagna budgettillskottet för 2004 är 0,8 Mkr. Kostnaderna för pris- och löneökningar beräknas sammanlagt uppgå till 6,6 Mkr, vilket innebär att effektiviseringar måste ske inom äldreomsorgen för att kunna rymma verksamheten inom kommunfullmäktiges ramar. De åtgärder som föreslås i detta ärende är följande.

- Ingen pris- och lönekomensation till sjukhem och gruppboenden.
- Enheten för hemvård måste klara sin verksamhet inom ramen för äldrepenge, som är uppräknad 2%.
- Antalet platser vid sjukhem och äldreboende har minskats med 4.
- Anslaget för resor till dagverksamheter minskas med hälften till 0,5 Mkr.

Omsorg om funktionshindrade

Budgettillskottet för 2004 är 0,7 Mkr och avser pris- och lönekomensation för personliga assistenter. I övrigt har ingen pris- och lönekomensation fördelats. Budgetramen för funktionshindrade kommer att förändras avseende prestationer per den 31 augusti 2003, när det gäller personer med personlig assistans mer än 20 timmar per vecka. För boenden och daglig verksamhet LSS sker en budgetjustering, som grundar sig på genomsnittet 31 mars och 31 augusti 2004. För dessa prestationsförändringar beräknas ytterligare 15,6 Mkr erhållas.

För 2003 beräknas ett underskott om 6 Mkr. En stor del av underskottet beror på att antalet personer med personlig assistans har ökat kraftigt under året. För dessa personer erhålls nu budgetförstärkning för 2004.

Pris- och lönekomensation för 2004 beräknas kosta 4 Mkr. Strävan är att rymma dessa kostnader inom den ram, som kommunfullmäktige avsatt för detta verksamhetsområde. Ytterligare effektiviseringar är dock nödvändiga. Som en del av dessa föreslås daglig verksamhet i egen regi få klara sig på 90% av kommunfullmäktiges schabloner.

Äldreomsorg

Organisation och beskrivning av verksamheten

Inom avdelningen finns en enhet för myndighetsutövning med sex biståndshandläggare.

Äldreomsorgen är organiserad i två enheter som drivs i egen regi.

- Spånga-Tensta öppna hemtjänst med kvälls- och nattpatrull, Tensta servicehus (låga vårdnivåer) samt en dagverksamhet.
- Fristad sjukhem och gruppboenden med en dagverksamhet för enbart dementa.

Övriga två enheter som bedriver äldreomsorg är utlagda på entreprenad.

- Fristad servicehus drivs av Riksbyggen.
- Tensta servicehus (höga vårdnivåer), en dagverksamhet för dementa samt gruppboenden drivs av Care Partner AB. Denna verksamhet kommer från den 1 februari att återgå till stadsdelsförvaltningen.

En feldenkreispedagog är på deltid knuten till den öppna hemtjänsten. Hon arbetar dels med handledning av personal, gör hembesök för bedömning av arbetsmiljö samt har grupper för friskvård.

Utveckling och förändring

I uppdraget till alla enheter ligger att aktivt utveckla kvaliteten i arbetet. Arbetet ska ske utifrån de generella åtaganden som finns för avdelningen. I utvecklingen av kvaliteten ingår att ansvara för att personalen får möjlighet till kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen ska utgå från respektive enhets behov i relation till den anställdes tidigare utbildning och erfarenhet. Även 2003 finns möjlighet till kompetensutveckling i form av kurser som ger högskolepoäng. Dessa utbildningar erbjuds av kommunen och är kostnadsfria för stadsdelarna. Staden anordnar från hösten 2003 en grundutbildning för vårdbiträden. Fler kommer att kunna delta, eftersom enheterna får kompensation i form av ersättning för vikariekostnaderna.

Avtalet med Care Partner AB, som driver verksamheten vid Tensta servicehus, dagverksamheten Blåklockan och alla gruppboenden i Tensta, har sagts upp. Verksamheten kommer att övergå i kommunal regi från 1 februari 2004. Verksamheten kommer att delas upp i tre enheter, två för dygnetruntvård och en enhet för hälso- och sjukvård. De som bor i servicelägenheter kommer att erbjudas omsorg genom öppen hemtjänst. Allt arbete som hänger samman med lokalerna kommer att läggas på den nyöppnade enheten för sysselsättning inom omsorgen om funktionshindrade.

En biståndshandläggare och avdelningschefen ingår i en arbetsgrupp tillsammans med Syriska föreningen som diskuterar ett eventuellt arabiskt äldreboende i stadsdelen. Föreningen är intresserad av ett samarbete kring lokalfrågan. Innehållet i verksamheten är redan planerat med seniorboende, servicehuslägenheter samt gruppboenden/sjukhem.

Även under 2003 har förvaltningen fått medel för att utveckla handdatorer att användas av personal inom hemtjänsten. I första hand är hjälpmedlet tänkt för den öppna hemtjänsten med kvälls- och nattpatrullen. Under hösten 2003 prövas användning av handdatorer. Under 2004 kommer försöket att utvidgas även till kvälls- och nattpatrullen samt Spånga-grupperna.

Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att de gamla känner sig väl omhändertagna och de anhöriga känner sig trygga. Diskussioner kring etik och moral måste därför ha hög prioritet inom alla enheter.

Uppföljning

Enheternas verksamhet följs upp via deras verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Ekonomisk uppföljning görs varje månad enhetsvis tillsammans med ekonomiavdelningen.

Biståndshandläggarna respektive LSS-handläggarna följer regelbundet upp de enskilda ärendena, dock minst en gång per år.

De särskilda boendena, som upphandlats av staden, följs upp enligt ett fastlagt schema, där varje stadsdel har fått sig tilldelat några boenden att följa upp. Uppföljningen följer en fastställd mall.

Uppföljning av gruppboendena för funktionshindrade görs i form av enkäter och samtal med anhöriga och boende.

Omsorg om funktionshindrade

Organisation och beskrivning av verksamheten

Omsorgen om funktionshindrade är organiserad i en enhet för myndighetsutövning med fyra handläggare samt fem utförarenheter enligt följande.

- Tre enheter för personliga assistenter, avlösare, ledsagare, kontaktpersoner.
- En enhet med tre gruppboenden för utvecklingsstörda.
- En enhet för daglig sysselsättning.

Utveckling och förändring

Alla enheter har som uppdrag att förbättra kvaliteten inom respektive verksamhet.

Under 2004 kommer tre nya gruppboenden för funktionshindrade att starta. I samband med detta kommer gruppboendet på Elinsborgsbacken 3 att läggas ner. De boende där kommer att erbjudas plats i något av de nya boendena.

Den stora utbildningssatsning som görs för personliga assistenter i förflyttnings- och lyftteknik kommer att fortsätta tills alla erbjudits utbildningstillfälle. Förvaltningen deltar också aktivt i det för staden gemensamma EU-projekt, som rör utbildning för personer som arbetar med funktionshindrade. Fler kommer att kunna delta i dessa utbildningar, eftersom enheterna nu kommer att kunna få ersättning för vikariekostnader, något som inte varit möjligt tidigare.

Staden anordnar även i år utbildningar som ger högskolepoäng. Anställda, som dessa utbildningar kan passa för, uppmuntras att delta.

Uppföljning

Enheternas verksamhet följs upp via deras verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Ekonomisk uppföljning görs varje månad enhetsvis tillsammans med ekonomiavdelningen.

Biståndshandläggarna respektive LSS-handläggarna följer regelbundet upp de enskilda ärendena, dock minst en gång per år.

De särskilda boendena, som upphandlats av staden, följs upp enligt ett fastlagt schema, där varje stadsdel har fått sig tilldelat några boenden att följa upp. Uppföljningen följer en fastställd mall.

Uppföljning av gruppboendena för funktionshindrade görs i form av enkäter och samtal med anhöriga och boende.

Avdelningen för individ- och familjeomsorg

Organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen består av fyra verksamhetsområden, Arbete och Bistånd, Beroendevård och Socialpsykiatri, Familj och Ungdom samt Familjestöd. Verksamheten leds av en avdelningschef tillsammans med fyra verksamhetschefer.

Ekonomi

Individ- och familjeomsorg	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	117,5	118,0	0,5
Intäkter	8,8	6,5	-2,3
Netto	108,7	111,5	2,8
Försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder			
Kostnader	117,8	116,3	-1,5
Intäkter	3,7	4,0	0,3
Netto	114,1	112,3	-1,8
Summa avdelningen			
Kostnader	235,3	234,3	-1,0
Intäkter	12,5	10,5	-2,0
Netto	222,8	223,8	1,0

Budgeten för anslag 1 har ökat med 2,8 Mkr jämfört med 2003. För ökade kostnader avseende familjehemslöner fördelades 0,6 Mkr redan under 2003. Budgettillskottet beräknas täcka kostnader för löneökningar under 2004. Övriga kostnadsökningar p.g.a. volymförändringar måste mötas med effektiviseringar inom verksamhetsområdet.

Inom anslag 2 har försörjningsstödet minskat med 0,1 Mkr. För 2003 beräknas ett underskott om 7 Mkr. Under förutsättning att arbetsmarknadsläget förbättras och att förvaltningens insatser ger resultat, kan ett motsvarande underskott undvikas 2004.

Anslaget för handläggning av försörjningsstöd har minskat med 0,2 Mkr. Eftersom ingen pris- och lönekomensation erhållits, fattas det 0,7 Mkr inför 2004, vilket motsvarar en minskning med två anställningar.

Avdelningens anslag för arbetsmarknadsåtgärder har minskat med 1,7 Mkr. Av minskningen avser 1 Mkr sommarjobb till alla ungdomar. Dessa medel erhöles som tillägg under 2003, och motsvarande resurser finns avsatta centralt även för 2004. Övriga arbetsmarknadsåtgärder har minskat med 0,7 Mkr.

Organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen består av följande fyra verksamhetsområden.

Arbete och Bistånd ansvarar för försörjningsstöd och sysselsättningsfrågor.

Försörjningsstödsgrupp 1 har inriktning mot arbete och studier. Gruppen bemannas av en gruppchef, åtta socialsekreterare samt fem SOFT-handläggare. Två av socialsekreterarna är utlokaliserade till Lunda Nova i direkt samarbete med arbetsförmedlingen. De tar emot alla arbetslösa över 25 år inom verksamhetsområdet. Det största antalet hushåll som erhåller bistånd från grupp 1 är de som studerar svenska. Gruppen kommer att vidareutveckla metoder för att underlätta de studerandes inträde på arbetsmarknaden.

Försörjningsstödsgrupp 2 har inriktning mot vuxenstöd. Gruppen bemannas av en gruppchef, sex socialsekreterare, fem SOFT-handläggare, varav en även är dödsboutredare. Insatserna riktas mot långtidssjukskrivna. Gruppen samverkar med All-teamet och Boendestödet för gemensamma insatser gentemot klienterna. Här förekommer inte samarbete med arbetsför-

medlingen i samma utsträckning som i grupp 1 utan mer med olika verksamheter för arbetsprovning och med psykiatrin.

Dödsboutredningar och egna medel handläggs i denna grupp.

Mottagningsgruppen är ett team med fyra socialsekreterare. Teamet är direkt underställt verksamhetschefen. Det är avdelningens ansikte ut mot medborgarna. Det tar bl.a. emot inkommande skrivelser och anmälningar. Det finns en daglig akut- och jourverksamhet för icke aktuella ärenden, och telefontidsbokning för dem som behöver bistånd från avdelningen. De flesta telefonbokningar avser ekonomiskt bistånd.

Skuld- och budgetrådgivning

Skuld- och budgetrådgivningen bedrivs i lokaler inom biblioteket i Spånga. En skuld- och budgetrådgivare handlägger ärenden enligt skuldsaneringslagen och bistår personer i stadsdelen som behöver råd och stöd i budget- och skuldfrågor.

Aktexpedition och expedition

Två assistenter ansvarar på heltid för stadsdelens personakthantering och en tredje för övriga expeditionsuppgifter inom verksamheten.

Beroendevård och Socialpsykiatri har ansvar för missbruksvård till personer över 18 år samt för stadsdelens socialpsykiatriska verksamhet.

Beroendevård

ALL- teamet har i uppdrag att ansvara för missbrukarvården i Spånga - Tensta för personer över 18 år. Verksamheten ska bedrivas i samverkan med landstingets beroendevård, Beroendecentrum. Teamet ska erbjuda vård- och behandlingsinsatser, som motsvarar de krav och behov klienterna har för att komma ifrån sitt beroende/missbruk. Verksamheten ska bedrivas och utformas med stöd av Socialtjänstlagen, LVM - lagen om vård av missbrukare i vissa fall, Hälso- och Sjukvårdslagen, Förvaltningslagen, Sekretesslagen och Arbetsmiljölagen. Stockholms kommuns riktlinjer för handläggning och dokumentation och riktlinjer för missbrukarvården ger stöd i det dagliga arbetet. Arbetet grundar sig på stadsdelsnämndens delegation.

ALL-teamet består av en landstingsdel, som tillhör Beroendecentrum, samt stadsdelsförvaltningens missbrukarvård. Landstingsdelen utför i öppen vård avgiftning, provtagning, drogkontroll, medicinska/psykiatriska bedömningar. Socialtjänstleden utför psykosociala bedömningar och bedömningar av vårdbehov, andra slags utredningar och behandlingsarbete. Arbetet sker i samarbete och samverkan med andra sociala sektioner, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, kriminalvårdsanstalter, Frivårdsmyndigheten, landstingets beroendevård och psykiatrin.

ALL-villan är enhetens strukturerade öppenvårdsprogram, där klienten har möjlighet att utforma sitt eget behandlingsprogram. ALL-villan ansvarar även för sex träningslägenheter med 12 platser. I ALL-villan finns även Solrosen, en gruppverksamhet som riktar sig till barn till missbrukande föräldrar.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin har i uppdrag att ansvara för stöd, boende och sysselsättning till personer med psykiska problem eller sjukdom. Verksamheten samverkar med psykiatrin kring de enskilda personerna. Den bedrivs med stöd av socialtjänstlagen och LSS samt stadens riktlinjer för psykiskt funktionshindrade.

Verksamheten är en beställar- och utförarorganisation. Beställarna är *biståndsbedömare*, vars uppdrag är att utreda, bedöma och besluta om interna och externa insatser samt följa upp insatserna. Utfördelen består av *boendestödet* med en gruppchef, behandlingsassistenter och arbetsinstruktörer, vars uppdrag är att planera, utföra samt utveckla insatser utifrån de behov som finns i klientgruppen.

Till verksamhetsområdet hör Träffpunkt 11:a, en öppen verksamhet för aktiviteter och gemenskap. PRAIST är en enhet som erbjuder sysselsättning och arbetsträning.

Familj och Ungdom

Utredningsgrupperna för Barn & Familj respektive Ungdom handlägger alla typer av anmälningar och ansökningar om bistånd, dvs. utreder, bedömer och beslutar om insatser där barn, ungdomar och deras föräldrar kan vara i behov av stöd och hjälp genom socialtjänstens försorg. Utredningarna sker enligt 11 kap. §§ 1 och 2 i SoL.

Vidare handläggs yttranden enligt lagen om unga lagöverträdare (LUL) på begäran av åklagare och domstolar samt yttranden till länsstyrelsen avseende ungdomar under 18 år rörande körkortstillstånd. Grupperna ansvarar för placeringar av barn och ungdomar på utredningsinstitutioner, i jourhem och placeringar av annan tillfällig karaktär. Utredningsgrupperna ansvarar också för uppföljningen av pågående behandlingsplaceringar på HVB-hem och § 12-hem. Utredningsgruppernas arbete präglas i hög grad av akuta insatser och insatser som handlar om skydd för barn och ungdom. Insatser i form av tvångsingripanden enligt LVU kan bli aktuella.

Familjevårdsgruppen ansvarar för vård och behandling av barn, ungdomar och föräldrar som är placerade tillsammans med sina barn i familjevård enligt SoL och LVU. Gruppen rekryterar, utreder och föreslår godkännande av familjehem till de barn och ungdomar som ska familjehem placeras. Under placeringstiden följs vården noga genom regelbundna besök hos och samtal med de unga. Minst två gånger per år lämnas en skriftlig rapport om barnet till sociala delegationen.

Familjevården ansvarar även för handläggningen kring de ensamkommande flyktingbarnen, både vad gäller utredningar inför släktingplaceringar och avseende själva placeringen.

Familjerättsgruppen handlägger ärenden med stöd av reglerna i föräldrabalken, namnlagen och socialtjänstlagen. På uppdrag av tingsrätt avges yttranden i vårdnads-, boende och umgängesfrågor, adoptionsfrågor och ärenden rörande barns efternamn. Efter underrättelser från skattemyndighet fastställs faderskap för barn till ogifta föräldrar. Föräldrar erbjuds möjlighet att teckna avtal rörande vårdnad, boende och umgänge.

Familjestöd

Familjeresursen ska svara för de öppenvårdsinsatser (stöd och behandling) som gäller barn och ungdomar i stadsdelen, i första hand genom egna insatser eller annars genom att upphandla dessa externt. Familjeresursens uppdrag i varje enskild familj formuleras tillsammans med utredningsenheten och den berörda familjen.

Föräldrarådgivarnas uppdrag på familjecentralen är att förebygga uppkomst av psykosociala problem, som skulle kunna kräva ingripande av socialtjänstens utredande och behandlande barnavård. Det förebyggande arbetet ska bedrivas på individuell nivå i form av lättillgängliga råd och stödverksamheter, samt genom samarbetsamtal och parsamtal för föräldrar. Det ska

vidare bedrivs i form av grupprelaterade verksamheter, där föräldrar kan höja kompetensen i sitt föräldraskap och bilda nya nätverk. Slutligen ska det förebyggande arbetet bedrivs på en strukturell nivå genom att skapa samarbetsformer för föräldrar och barn- och familjerelaterade verksamheter, samt genom att inhämta och förmedla information och kunskap som är till nytta för barn och föräldrar. I uppdraget ligger att alla kontakter med föräldrarådgivningen ska vara frivilliga och att ingen registrering ska ske.

Tensta-Rinkeby Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningens viktigaste uppgifter är att utifrån en helhetssyn,

- främja ungdomars hälsa avseende sexualitet, samlevnad, och identitetsutveckling,
- ge information om kroppsutveckling och erbjuda samtal kring sex- och samlevnadsfrågor,
- förebygga oönskade graviditeter,
- förebygga sexuellt överförbara sjukdomar.

Bromstengården

Akut- och utredningshemmet Bromstengården är en intäktsfinansierad resultatenhet som gör psykosociala utredningar i dygnetruntvård av barnfamiljer och ungdomar på uppdrag av utredningssektionen i Spånga-Tensta eller andra stadsdelar och grannkommuner.

I Bromstengårdens uppdrag ingår att i första hand ta emot boende från den egna stadsdelen och i andra hand även boende från andra stadsdelar eller grannkommuner.

Avdelningsövergripande projekt

Tillsammans med barn- och ungdomsavdelningen genomförs ett projekt kallat BISS (Barnet i sitt sammanhang), som syftar till att öka brukarnas delaktighet inom individ- och familjeomsorgen och skolan.

Utveckling och förändring

Arbete och Bistånd

Stadsdelen har med arbetsförmedlingen i Kista avtalat om att månadsvis erbjuda minst 30 ungdomar plats inom Kommunalt ungdomsprogram och Ungdomsgarantin. Verksamheten bedrivs i nära samarbete mellan stadsdelens och arbetsförmedlingens handläggare. Stommen i verksamheten är ”söka – jobbaktivitet” och datakurser som bedrivs i Blå Huset. Två socialsekreterare arbetar heltid med ungdomarna och en ungdomshandläggare på deltid. För att undvika att ungdomar blir långtidsarbetslösa har verksamheten utvecklat en modell tillsammans med arbetsförmedlingen där arbetslösa ungdomar tas emot utan väntetid. Genom att samverka med det lokala näringslivet, stadsdelens olika verksamheter samt befintliga EU-projekt förväntas de flesta ungdomar få arbete eller utbildning inom sex månader.

När det gäller åtgärder för arbetslösa över 25 år, har samverkan med arbetsförmedlingen utvecklats till en gemensam arbetsmodell. Två socialsekreterare är stationerade på Lunda Nova och arbetar tillsammans med platsförmedlare i projektform. Samtliga arbetssökande som söker försörjningsstöd genom stadsdelens mottagningsfunktion erbjuds tid till gruppinformation varje vecka.

Inom projektet erbjuds de sökande alla åtgärder som arbetsförmedlingen förfogar över och de platser som stadsdelen har inom olika projekt. Samtliga arbetssökande utan kända hinder ingår i projektet. Gemensam handlingsplan upprättas mellan den arbetssökande, stadsdelens representanter och arbetsförmedlingen. Den utgör grunden för kommande planering.

P.g.a. ett minskat anslag för arbetsmarknadsåtgärder kommer vissa förändringar av verksamheten att bli nödvändiga. Möjligheterna att köpa externa arbetsmarknadstjänster kommer att försvinna 2004. En minskning av antalet handläggningstjänster kommer också att bli nödvändig.

Kostnaderna för handläggning av försörjningsstöd kommer att minskas under året med ca 400 000 kr genom temporär vakanshållning av vissa tjänster.

Beroendevård och socialpsykiatri

Både beroendevården och socialpsykiatrien deltar i ett samverkansprojekt kring ”Klubbhuset Lyktan” med klientföreningar och kyrkliga samfund. Under hösten 2003 kommer Föreningen Lyktan att avvecklas och parallellt med detta kommer en ny samverkansorganisation att växa fram. Verksamheten på Klubbhus Lyktan vänder sig till personer med psykiska funktionshinder och till personer med missbruksproblem och bygger på delaktighet från deltagarna och deltagande föreningar och organisationer. Syftet är att skapa en daglig öppen verksamhet. Socialpsykiatrien ingår i projekt ”Personlig ombud” som finansieras med projektmedel från länsstyrelsen. Projektet startade i februari 2003. Stadsdelarna Kista, Rinkeby, Vällingby-Hässelby och Spånga-Tensta kommer att samverka kring detta. Projektet leds av en ledningsgrupp/styrgrupp bestående av stadsdelarnas verksamhetschefer.

Ett flertal personer med psykiska funktionshinder bor idag i HVB-hem. Målsättningen är att några av dessa personer ska kunna beredas boende på hemmaplan genom att tre lägenheter frigörs på Elinsborgsbacken 3. Denna åtgärd leder till en besparing under 2004 på ca 1,1 Mkr. Initiativ har tagits till att frigöra ytterligare nio lägenheter under 2004 för att möjliggöra vård på hemmaplan.

Familj och Ungdom

Gruppen för barnutredningar kommer under 2004 att pröva ett nytt arbetssätt, som innebär att man kommer att genomföra en del familjeutredningar i en särskild utredningslägenhet. Syftet är att man ska kunna genomföra mer noggranna utredningar då man får möjlighet att tillbringa mer tid tillsammans med föräldrar och barn. Detta utrednings sätt kan också få till följd att man i vissa fall kan undvika placering på HVB-hem. Avsikten är också att man ska fortsätta att utreda enligt den s.k. BBIC-metoden (Barns Behov I Centrum). Metoden är ett sätt att kvalitets säkra utredningsarbetet. Avdelningen kommer även under 2004 att delta i socialstyrelsens projekt kring BBIC. Gruppen har under 2003 deltagit i utbildningar i ”Signs of Safety” och har för avsikt att integrera detta arbetssätt med BBIC-metoden.

Individ- och familjeomsorgen kommer under 2004 att tillsammans med socialtjänstförvaltningen och ytterligare några andra stadsdelar att genomföra ett projekt kallat PMT (Parent Management Training). Syftet är att hjälpa föräldrar, som har svårigheter i sin föräldraroll, att hitta nya vägar att möta konfliktfyllda situationer i förhållande till sina barn. Projektet kommer att ha en PMT-handledare på halvtid förlagd till stadsdelen. I första hand är det personal inom familjeresursen och familjecentralen som kommer att vara PMT-terapeuter.

Utvecklingen inom ungdoms arbetet går mot en fortsatt satsning på ungdomsvård i öppna former tillsammans med familjen och andra närstående, där så är möjligt, för att stoppa en destruktiv utveckling hos den unge. Exempel på satsningar är projekten MST, Multi Systemic Therapy, samt projekt Hemmaplan. Under året kommer de två ungdomsuppsökarna att arbeta mer som fältförlagda socialsekreterare med fokus på enskilda ungdomar till stöd dels för den

enskilde ungdomen och hans/hennes familj och dels för andra som arbetar med ungdomsarbete i stadsdelen.

Även ungdomsutredarna försöker integrera BBIC och Signs of Safety-metoden i sina utredningar.

Uppföljning

Samtliga verksamhetsområden kommer under året att arbeta med fokusgrupper för att få en ökad delaktighet från brukarna i verksamheternas planering och utveckling.

Behandlingsinsatser kommer kontinuerligt att följas upp med alla berörda vid gemensamma möten. Inom missbruksvården har man tillgång till ASI och MAPS i utredningsarbetet, i behandlingsplaneringen och som utvärderingsinstrument. Två av verksamhetsområdena kommer att använda brukarenkäter för att mäta brukarnas uppfattning om bemötande och om insatsernas kvalitet.

Avdelningen för integration och utveckling

Övergripande organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen svarar för samordningen av arbetet med integrations- och demokratifrågor, medborgarkontor och konsumentvägledning, Agenda 21-arbetet, kulturfrågor, drog- och brottsförebyggande arbete, avveckling av storstadssatsningen, ytterstadssatsningen/stadsdelsförnyelsen samt framtiddscenariarbetet, som är kopplat till dessa satsningar. Vidare svarar avdelningen för arbetet med uppföljning av folköls- och tobaksförsäljning till unga, remisshanteringen av utskänkings- och automatspeltillstånd, kvinnofrågor, som den från förvaltningen fristående Kvinnojouren samt Kvinnocentrum.

Inom avdelningen finns en avdelningschef och tio övriga anställningar. Av dessa finns en chef och fyra anställningar på medborgarkontoret.

Ekonomi

Integration och utveckling	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	4,5	5,1	0,6
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	4,5	5,1	0,6

Budgetförändringarna består av följande poster.

- 0,5 Mkr indragen anställning som integrationssekreterare,
- + 0,6 Mkr överförd anställning som kultursekreterare från barn- och ungdomsavdelningen,
- + 0,5 Mkr finansiering av avdelningschef.

Integrations- och demokratifrågor

Beskrivning av verksamheten

Integration är när alla känner ansvar för samhället i dess helhet. Det är när människor känner samhörighet och har en plats i samhället. Integration innebär också jämlikhet, samförstånd

och respekt mellan människor med olika social och etnisk bakgrund. För att integrationen ska fungera i ett öppet samhälle krävs det dessutom gemensamma mötesplatser och ett gemensamt språk, som man kan kommunicera med, oavsett vilka andra språk man har.

Utveckling och förändring

Avdelningen arbetar med revidering av integrationsprogrammet som godkändes av stadsdelsnämnden i början 1999. Ny handlingsplan kommer att tas fram och presenteras under hösten 2003. Målsättningen är att alla enheter ska formulera mål och åtaganden i den egna verksamhetsplanen för att motverka segregation och bidra till ökad integration. En annan viktig del i integrationsarbetet är att få människor i arbete. Därför är viktigt att insatserna för en ökad förvärvsfrekvens bland långtidsarbetslösa fortsätter och om möjligt intensifieras.

I Spånga-Tensta finns det goda möjligheter att utveckla nya sätt att fördjupa demokratin och öppna annorlunda vägar till delaktighet. Dialog är viktigt för att åstadkomma integration. Här bor människor med erfarenheter från vitt skilda samhällen med olika kulturell bakgrund. Här bor också svenskar med kunskap om hur landets demokrati byggts upp. Därför är det viktigt att utveckla den lokala demokratin, särskilt genom insatser av folkbildningskaraktär, där grupper som vanligtvis i mindre utsträckning är delaktiga i samhällsutvecklingen engageras. Företrädare för vissa myndigheter och för förvaltningen bör ingå i utvecklingsarbetet vad gäller förutsättningarna för demokratiska samhällsförhållanden med vidgat utrymme för politiskt deltagande.

Agenda 21

Förvaltningen har anställt en Agenda 21-samordnare. 200 000 kr har avsatts för detta arbete. Agenda 21 är ett viktigt åtagande och en process, där ekonomi, sociala frågor och miljöfrågor ska integreras mot en hållbar utveckling i staden och en målmedveten hushållning med alla resurser. Förvaltningen ska föregå med gott exempel vad gäller miljöhänsyn. Samarbetet med det lokala näringslivet och andra aktörer ska stärkas, och renhållningsarbetet, bl.a. föreningsstädning, om möjligt utökas. Målsättningen ska vara att åstadkomma en trivsamt och ren ute- och innemiljö i stadsdelen. För att åstadkomma detta krävs det också att de boende och andra verksamma i stadsdelen kan engageras.

Utveckling och förändring

En handlingsplan för Agenda 21-arbetet ska tas fram med bl.a. stadens miljöprogram som underlag.

Uppföljning

Arbetet för Agenda 21 följs upp genom kontinuerliga möten med miljöombuden, samverkan med tekniska avdelningen samt samarbete med stadens Agenda 21-samordnare.

Kulturfrågorna

Beskrivning av verksamheten

Sedan halvårsskiftet 2003 hör såväl vuxen- som barn- och ungdomskulturen till avdelningen. Den ordinarie kultursekreteraren är föräldraledig, och tjänsten har delats upp i två halvtids-tjänster som kultursamordnare; en för vuxenkulturen och en för barn- och ungdomskulturen.

I informationsområdet blir städernas och stadsdelarnas attraktivitet en av de viktiga lokaliseringsfaktorererna för företag och hushåll. Kulturproduktionen har en attraktionshöjande effekt. Den är också en industrigren med växande ekonomisk betydelse - från musik, design och film till

evenemangs- och besöksnäring. Det är viktigt att öka attraktionskraften för att få nya företag att etablera sig i området. För stadsdelen som bostadsort ger en satsning på kultur ökad livskvalitet och möjligheter till personlig utveckling för alla invånare oavsett utgångspunkt. Därför kan kultur anses vara en av utvecklingsmotorerna i samhället.

Kulturplaneringen har stor betydelse i arbetet att motverka segregation. Den bidrar även till att skapa ett område, där människor bor kvar.

Utveckling och förändring

Vuxenkulturen

Möten mellan människor och aktiva insatser för att öka kunskaperna mellan människor i olika grupper är mycket viktiga. Medel i detta arbete är bland annat kontakter och samverkan med det lokala föreningslivet, kulturarbete och kulturaktiviteter av olika slag samt vänsamarbete i olika verksamheter. Detta arbete ska utvecklas genom fler öppna kulturmötesplatser och ökat samarbete med föreningslivet. Kulturen är viktig som tillväxtmotorer i utvecklingsarbetet i stadsdelen, inte minst för att öka attraktionskraften för nyetableringar av näringsverksamheter. Detta ska ske genom att höja kvaliteten dels i det lokala kulturutbudet och dels på marknadsföringen av kulturen utåt.

Kultur för barn och ungdom

Kulturverksamheten för barn och ungdom ska stärkas, främst i stadsdelens förskolor och grundskolor. Kultursamordnaren kommer fortsättningsvis att ansvara för samordningen av kulturombuden i förskola och grundskola och fortsätta dialogen och samverkan mellan kultursekreterare, kulturombud, Kulturskolan, Tensta Konsthall, Tensta och Spånga bibliotek och andra kulturella institutioner i och utanför stadsdelen.

För förskolor och skolor kommer kvalitativa kulturaktiviteter att arrangeras. Även i det övriga kulturutbud, som erbjuds för stadsdelens barn och ungdom, ska kvaliteten värnas.

Genom att stimulera och inspirera barnen och ungdomarna till innovativa kulturella insatser och egna kulturproduktioner kan kultursamordnaren bidra till utveckling av det lokala kulturutbudet. Det är viktigt att se till att barn och ungdom ges möjlighet till eget skapande inom ett brett utbud av olika konstnärliga uttrycksformer och att barn och ungdom, som annars inte har tillgång till stadens kulturella utbud nås.

Kultursamordnaren kommer även att fungera som konsult i kulturella frågor och ge information om det aktuella kulturlivet, arbeta för attitydförändring till förmån för kulturens viktiga roll för alla barns och ungdomars utveckling.

Uppföljning

Kultursamordnaren för barn och ungdom följer upp sitt arbete genom möten med kulturombuden för de olika verksamheterna samt dokumentation om kulturaktiviteter som tillkommit genom initiativ från kultursamordnaren. För vuxenkulturen kommer arbetet att följas upp genom återkommande möten med kulturkommittén samt samverkan med övriga kulturaktörer i stadsdelen.

Brottsförebyggande arbete och drogprevention

Organisation och beskrivning av verksamheten

Ett lokalt brottsförebyggande råd har bildats, och en person är anställd med uppgift att samordna det drog- och brottsförebyggande arbetet. Förvaltningen arbetar nu med att uppdatera handlingsplanen för det drog- och brottsförebyggande arbetet.

I samverkan med övriga aktörer i det lokala brottsförebyggande rådet samt ungdomsrådet kommer en kartläggning av otrygga platser att göras i stadsdelen. Kartläggningen kommer sedan att ligga till grund för fysiska insatser och åtgärder för att öka tryggheten och trygghetskänslan för medborgarna i stadsdelen.

Utveckling och förändring

Det drog- och brottsförebyggande arbetet kommer att följas upp med hjälp av brottsstatistik från polisen. En områdesinventering ska göras i samarbete med övriga aktörer i det lokala brottsförebyggande rådet gällande skadegörelser, klotter och otrygga områden i stadsdelen.

Uppföljning

När det gäller uppföljningen av folköls- och tobaksförsäljning till unga kommer avdelningen att arbeta fram rutiner för hur detta arbete ska fortskrida. De näringsidkare som säljer folköl har anmält detta till förvaltningen med några få undantag. Målsättningen är att alla som säljer folköl ska anmäla detta till förvaltningen.

Stadsdelsförnyelsen i Spånga-Tensta

För stadsdelsförnyelsen kommer Utvecklingsprogram för Spånga-Tensta att ligga till grund, d.v.s. ett helhetstänkande om vad som är bra för hela stadsdelen. Framtidsvisioner arbetas för närvarande fram tillsammans med boende. Erfarenheterna från storstadssatsningen, andra utvecklingsplaner och boendekonferenser/möten kommer att tas tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet. Med utgångspunkt från programmet kommer det att satsas på fler mötesplatser, kultur, sysselsättning, skola- utbildning, barn och ungdomar, att fördjupa och utveckla demokratin, föreningslivet och att se över möjligheterna till en fortsättning för Kulturkaféet och Kvinnocentrum.

Medborgarkontor

I augusti 2003 nyetablerade sig arbetsförmedlingen och försäkringskassan tillsammans med medborgarkontoret i nya lokaler i Tensta Centrum. Därmed övergår ett storstadsprojekt om integrerad myndighetssamverkan till ordinarie verksamhet. Försäkringskassan har två handläggare på medborgarkontoret, och arbetsförmedlingen har utökat från att ha en informatör på halvtid till en kundmottagning med två heltidsanställda, där de arbetssökande kan skriva in sig och få sina ärenden handlagda.

Medborgarkontoret i Spånga-Tensta är ett offentligt servicekontor, där medborgarna erbjuds information och tillhandahålls vissa tjänster i kommunala, landstingskommunala och statliga frågor. Målet för kontorets verksamhet är en utveckling av medborgarnas språkkunskaper, uppdaterad vuxenkompetens och beredskap att möta och lösa livets praktiska angelägenheter. Samverkan mellan stadsdelsförvaltningen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan fungerar enkelt och underlättar ärendenas gång för både besökarna och de handläggande tjänstemännen.

Medborgarkontoret fyller en viktig funktion genom spridande av adekvat information om medborgarnas rättigheter och skyldigheter. Arbetssättet är, att utifrån medborgarnas egna

Frågor, pedagogiskt redogöra för olika handlingsalternativ. Det hjälper till att öka känslan av kontroll över ens eget liv och höjer graden av demokratisk delaktighet

Konsumentupplysningen i stadsdelen finns integrerad i den samhällsservice som medborgarkontoret lämnar till medborgarna. En särskild konsumentvägledare arbetar deltid (85%) med att lämna rådgivning i konsumentfrågor samt har kundmottagning för dem som behöver det. Enbart konsumentfrågorna har ca 6 000 ärenden per år och antalet ökar hela tiden. Det mesta rör frågor om reklamation, men behovet av förebyggande konsumentvägledning är omfattande. Konsumentvägledaren arbetar också med företagarföreningarna i stadsdelen i syfte att öka kunskapen om konsumenten.

Uppföljning

Medborgarkontoret redovisar regelbundet statistik och genomför enkäter som ligger till grund för dialog om verksamheten.

Medborgarkontoret, arbetsförmedlingen och försäkringskassan samarbetar i en arbetsgrupp, kallad Utveckling av offentlig service. Arbetsgruppen har regelbundna möten. De inblandade myndigheternas personal deltar i gemensamma vidareutbildningar samt informerar varandra om nyheter inom respektive arbetsområden, om arbetsmetoder och förvaltningskultur.

Diskussioner har inletts med Centrala studiemedelsnämnden, Kronofogdemyndigheten samt Migrationsverket om utökad medverkan/samverkan på medborgarkontoret.

Tekniska avdelningen

Organisation och beskrivning av verksamheten

Avdelningen ansvarar för drift och skötsel av stadsdelens offentliga utemiljö, vissa markupplåtelser och bygglov, inhyrning av lokaler till stadsdelsnämndens verksamheter samt förvaltningens centrala växel, reception, vaktmästeri och städning i egen regi. Avdelningen har även ansvar för näringslivsfrågor och vissa arbetsmarknadsåtgärder med arbetsträning för långtidsarbetslösa.

Ekonomi

Fysisk verksamhet	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	14,1	18,1	4,0
Intäkter	0,7	0,9	0,2
Netto	13,4	17,2	3,8
Administration			
Kostnader	8,9	9,2	0,3
Intäkter	0,5	0,5	0,0
Netto	8,4	8,7	0,3
Hantverkspoolen (anslag 2)			
Kostnader	0,6	0,6	0,0
Intäkter	0,0	0,1	0,1
Netto	0,6	0,5	-0,1
Summa avdelningen			
Kostnader	23,6	27,9	4,3
Intäkter	1,2	1,5	0,3
Netto	22,4	26,4	4,0

Budgetförändringarna består av följande poster.

- 0,1 Mkr hantverkspoolen, ökade intäkter,
- + 4,0 Mkr ökade kostnader gatu- och parkskötsel,
- 0,5 Mkr gatu- och parkingenjör,
- + 0,3 Mkr pris- och lönekomensation.

Verksamhetsspecifika inriktningsmål

- Boende, besökare och verksamma inom stadsdelen ska uppleva området som attraktivt, välskött och tryggt.
- Medborgarna ska känna sig delaktiga och ha inflytande över sin närmiljö.
- Medborgarna ska erbjudas säkra, ändamålsenliga lokaler för stadsdelsnämndens verksamheter.
- Förvaltningens kärnverksamheter ska uppleva att avdelningens tjänster är effektiva, kompetenta och serviceinriktade.
- Förvaltningen ska utveckla det lokala näringslivet genom att stimulera till nyföretagande, underlätta etablering och vara en resurs i företagets rekryteringsarbete.

Gatu- och parkskötsel

Enheten ansvarar för upphandling, ledning och uppföljning av entreprenader inom vinterväghållning, barmarksrenhållning och underhåll av parker. Vidare ingår uthyrning av torghandelsplatser och koloniområden samt handläggning av vissa markupplåtelse och bygglov. Även handläggning av allmänna gatu- och parkfrågor med uppföljning av felanmälningar från medborgare, sker på enheten.

Utveckling och förändring

- En ny upphandling av stadsdelens markskötsel har genomförts. Antagen entreprenör är Stockholm Entreprenad AB (SEAB) som framledes ansvarar både vinterväghållning, barmarksrenhållning och parkskötsel samt visst underhåll.
- Enheten planerar att förbättra uppföljningen av upphandlade tjänster genom närmare samarbete och effektivare utnyttjande av Hantverkspoolen.

- Renhållningsprojektet ”Södra Järva - rent och snyggt”, som är ett nära samarbete med Rinkeby stadsdelsförvaltning, stiftelsen Håll Sverige rent och lokala fastighetsägare, kommer att fortsätta och utvecklas, så att boende och verksamma inom stadsdelen ska få möjlighet till ökad delaktighet och brukarinflytande över närmiljön.
- Projektet ”Föreningsstädning” planeras att fortsätta inom ramen för stadsdelsförnyelsen, vilket kommer bidra till en renare utemiljö och ett större engagemang i miljonprogramsområdena.
- En mer detaljerad inventering och genomarbetad underhållsplan över stadsdelens eftersatta underhåll på parkvägar, trappor och murar, kommer att upprättas.

Uppföljning

- Utarbetade rutiner för styrning och uppföljning av entreprenaderna finns. Entreprenören rapporterar start och stopptid, plats och vidtagen åtgärd inklusive redovisning av förbrukad materialmängd. Detta följs upp med besiktningar, byggmöten och ekonomisk avstämning. Resurs- och miljöplaner upprättas årsvis och kontroll genomförs av entreprenadernas maskinpark, så att de uppfyller fastställda miljökrav.
- Ett utarbetat system för felanmälan finns, där enhetens personal, medborgarkontoret och stadens centrala driftcentral är delaktiga.
- Kontinuerliga protokollförda möten genomförs med gatu- och fastighetskontoret för avstämning av ansvarsfördelning och överenskomna åtgärder.
- Säkerhetsbesiktning av stadsdelens lekparker med uppföljning av protokollförda åtgärder genomförs två gånger per år.

Lokalenheten

Enheten är en serviceenhet gentemot förvaltningens olika verksamheter inom lokal- och fastighetstekniska frågor med ansvar för upphandling, hyresförhandling, projektledning, uppföljning vid ny- och ombyggnation samt samordning av tekniska säkerhetsfrågor. Övergripande ansvar för lokalbudget ingår, som omfattar inhyrning av 126 000 kvm lokalyta fördelat på ca 225 objekt med arkivhållning och databaserat fastighetsregister. Samordningsansvar för lokalplanering ingår, se lokalförsörjningsplanen i del 1, bilaga 10.

Utveckling och förändring

En ny upphandling av elleverans till det inhyrda lokalbeståndet kommer att genomföras, då det nuvarande avtalet löper ut 2005-01-31.

Åtaganden

Enheten ska

- genom samordning och lokalplanering skapa bästa möjliga yteffektivitet till lägsta kostnad utifrån verksamheternas krav och behov.
- vid upphandling av tjänster och val av byggmaterial tillgodose möjliga miljöaspekter.
- ansvara för brandsäkerhetsbesiktning av samtliga lokaler.
- samråda med det lokala handikapprådet respektive pensionärsrådet vid betydande ny- och ombyggnation.
- som beställare och projektledare i byggprojekt tillgodose verksamheternas behov och önskemål utifrån beslutade kostnadsramar, miljö- och säkerhetskrav samt reglerade byggnormer.

Uppföljning

Kontinuerliga träffar genomförs med verksamhetsansvariga för avstämning av behov och hur lokalenhetens arbete upplevs. En kvalitetsuppföljningsblankett har utarbetats för uppföljning vid varje avslutat projekt.

Genomgång av uppsägningstider sker kvartalsvis för omförhandling av hyresavtal. Kontinuerlig uppgradering av fastighetsregistret sker vid hyresdebitering och särskilda lokalförändringar.

Uppföljning av upprättad underhållsplan görs utifrån säkerhet, myndighetskrav och verksamheternas behov inom barn- och ungdomsavdelningens lokaler. Kontroll görs av att erforderliga åtgärder inom fastlagda budgetramar utförs.

Näringslivsenheten

Enheten är en del av Lunda Nova Näringslivscenter vars uppgift är att stimulera till nyföretagande, utveckla det lokala näringslivet, öka kompetensen hos stadsdelens invånare samt öka andelen arbetstillfällen i stadsdelen.

Lunda Nova är ett nära samarbete mellan stadsdelsförvaltningen, arbetsförmedlingen (Jobb-Center) och Stockholm-Lunda Företagsgrupp. Näringslivscentret är strategiskt placerad i Lunda företagsområde och har som filosofi att ta tillvara på de unika förutsättningar som stadsdelens befolkning och näringsliv har.

Enhetens verksamhet planeras att finansieras genom kompetensfonden och kvarvarande medel inom storstadssatsningen.

Utveckling och förändring

Verksamhetens många aktiviteter och program utvecklas ständigt. Exempel på detta är företagsrådgivning och företagservice, yrkes- och utbildningsvägledning, skolanäringslivskontakter, entreprenörsprogram, företagsförlagda utbildningar, matchning mot arbete m.m.

En rad aktiviteter anordnas för att ta tillvara våra kunders önskemål (näringslivsråd, mässor, seminarier m.m.) så att verksamheten kan vidareutvecklas.

Åtaganden

Enheten ska

- vidareutveckla företagsrådgivningen och företagservice.
- utveckla nya samarbetsformer för företagsförlagd utbildning.
- utöka yrkes- och vägledningsservice tillsammans med arbetsförmedlingen och utbildningsförvaltningen.
- medverka till genomförandet av ett nytt entreprenörsprogram tillsammans med skolan, Lärarhögskolan, Växjö Universitet och det lokala näringslivet.
- medverka i vidareutvecklingen av metoderna för att hjälpa stadsdelens arbetslösa med försörjningsstöd.
- medverka till att mångfaldsperspektivet aktualiseras i alla aktiviteter och projekt.
- finna ytterligare samarbetsparter för att höja servicen till kunderna.

Uppföljning

I näringslivsrådet diskuteras regelbundet övergripande strategiska och aktuella näringslivs- och sysselsättningsfrågor. Rådet är referensgrupp för Lunda Nova Näringslivscenter och är en sammanhållande länk för hela stadsdelens näringsliv. Näringslivsrådet träffas 6 – 8 ggr per år.

Månadsuppföljningar sker tillsammans med arbetsförmedlingen ca 10 ggr per år och med Stockholm Lunda företagsgrupp ca 6 ggr per år. Vi dessa tillfällen granskas verksamheten för att kontrollera att uppställda mål nås.

Hantverkspoolen

Verksamhetens uppgift är att arbetsträna långtidsarbetslösa. Enheten är förlagd till en verkstadslokal på Avestagatan 29. Arbetsuppgifterna består till största delen av olika standardhöjande åtgärder i stadsdelens utemiljö samt underhåll av administrativa lokaler. Verksamheten är finansierad genom anslag 2.

Utveckling och förändring

Ett närmare samarbete med förvaltningens upphandlade entreprenör för markskötseln kommer att påbörjas för att få ut långtidsarbetslösa i arbete.

Samordnaren för verksamheten ska få utökat ansvar i uppföljningen av upphandlade tjänster inom gatu- och parkområdet.

Hantverkspoolen kommer under året att vara delaktig i upprustningsarbetet av stadsdelens trappor och murar.

Åtaganden

- Genom arbetsträning ska boende i stadsdelen ges ökade möjligheter att efter lång arbetslöshet åter komma ut i arbete.
- Administrativa lokaler ska få snabb och god service när det gäller enklare bygg- och snickeriarbeten.
- Enheten ska upprätthålla ett bra underhåll och hög säkerhet i stadsdelens lekparkar.

Uppföljning

Uppföljningsmöten genomförs månadsvis med berörd personal inom avdelningen. Särskilda ”rekryteringsmöten” samt uppföljning av inskrivna deltagare genomförs kontinuerligt med arbetsförmedlingen.

Växel och reception

Enheten ansvarar för inkommande samtal till förvaltningens centrala telefonväxel samt mottagande av besökare i förvaltningsbyggnadens reception. Vidare ingår samordningsansvar för hela förvaltningens telefoni.

Utveckling och förändring

Informationen till de enheter som har svårast att leva upp till telefonpolicyn behöver förbättras samt uppföljning av hur denna efterlevs. Gemensamma planeringsdagar och arbetsplatsträffar ska anordnas för att tydliggöra vikten av att vara tillgänglig och ha utarbetade rutiner för besökare och telefonsamtal.

Väktarens roll i receptionen ska förtydligas och arbetsuppgifterna utökas med ansvar för den interna brandskydds- och säkerhetskontrollen.

Åtaganden

Enheten ska

- sprida telefonpolicyn genom utbildning, information och rådgivning för att öka tillgängligheten inom förvaltningen.
- förbättra och öka samarbetet med andra enheter för att få bättre arbetsmiljö och nå bättre resultat mot ”kund”.
- ansvara för den interna brandskydds- och säkerhetskontrollen på förvaltningens servicekontor.

Uppföljning

Stadsledningskontoret genomför flera gånger per år mätningar för att följa upp hur telefonpolicyn efterlevs. Vid möten med de verksamheter, som är anslutna till växeln, sker genomgång av mätresultaten och utarbetande av tänkbara förbättringar. Möten mellan teleansvariga inom respektive stadsdel och SLK:s IT-avdelning genomförs kvartalsvis för hjälp med att hantera telefrågor och nya riktlinjer, som sedan ska implementeras vidare ut i förvaltningens alla verksamheter.

Vaktmästeri och städning i egen regi

Enheten ansvarar för samordning av förvaltningens posthantering och sedvanliga vaktmästar-sysslor på Tenstagången 55 samt för städning i egen regi och för städning av samtliga administrativa lokaler.

Åtaganden

- Enheten ska vid inköp av kontorsmateriel och städprodukter välja ett så miljövänligt alternativ som möjligt.
- Post och bud ska minst en gång per dag köras ut till berörda enheter.
- Lokalerna ska vara välstädade. Städningen ska utföras enligt framtagna arbetsbeskrivningar.

Uppföljning

Kontinuerliga träffar genomförs med aktuella verksamheter för dialog avseende behov och synpunkter.

Kontroll av utförd städning sker av särskild kvalitetsansvarig månadsvis och dokumenteras på upprättade checklistor för uppföljning och förbättring.

Personalavdelningen**Organisation och beskrivning av verksamheten**

Inom personalavdelningen finns en avdelningschef och 12 övriga anställningar.

Personalavdelningen har tre huvuduppgifter. Den ena är att vara strategisk ledningsfunktion i personalfrågor. Den andra är att vara linjeorganisationens konsulter, d.v.s. ge information, stöd och råd till främst förvaltningens chefer i deras personalansvar. Den tredje huvuduppgiften är att vara utförare av vissa gemensamma personalfrågor.

Ekonomi

	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	8,0	7,5	-0,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	8,0	7,5	-0,5

Budgetförändringen består dels av pris- och lönekomensation och dels av minskat anslag till företagshälsovård från 2 Mkr till 1,8 Mkr, (anslaget beräknas redovisa ett överskott redan 2003). Dessutom har det centrala anslaget till friskvård halverats till 0,6 Mkr.

Avdelningens budget inrymmer, förutom personalkostnader, endast vissa övriga kostnader samt förvaltningens gemensamma kostnader för företagshälsovård.

Utveckling

I stadens centrala anvisningar lyfts följande särskilt viktiga uppgifter fram inom personalpolitiken.

- Öka medarbetarnas delaktighet och inflytande
- Sjukfrånvaron ska minskas.
- Kompetensförsörjningen ska säkras på både kort och lång sikt.
- Antalet övertaliga ska minskas.

Avdelningens utvecklingsarbete kommer för 2004 att, i likhet med de senaste åren, dels ägnas åt att få ner sjukfrånvaron inom förvaltningen och dels åt kompetensfrågor. När det gäller sjukfrånvaron och delar av de förebyggande insatserna pågår diskussioner om formerna för samverkan med förvaltningens hälsoinspiratörer. Ambitionen är att ytterligare utveckla statusen som hälsosam stadsdel. Avdelningens utvecklingsarbete inriktas på utformning av policies, handlingsprogram, metoder och instrument som stöd till ansvariga i verksamhetens linjeorganisation.

Åtaganden

Personalavdelningen åtar sig att

- ge linjeorganisationens chefer professionellt personaladministrativt stöd och råd i deras funktion som en bra arbetsgivare.
- utforma instrument, metoder och arbetsformer till arbetet med att få ned sjukfrånvarotalet i förvaltningen.
- genomföra utbildning och andra stödinsatser för att utveckla ledarskapet och medarbetarskapet i förvaltningen.

Uppföljning

Avdelningen gör under året löpande uppföljning i form av dialog med dem som avdelningen är till för. Exempel på forum för dialog är chefskonferenser, ledningsgruppträffar, särskilda uppföljningsmöten med verksamhetsenheter inom ramen för ILS, träffar med fackliga företrädare m.m.

IT-avdelningen

Organisation och beskrivning av verksamheten

IT-avdelningen har sex nätverksadministratörer/tekniker och en chef som även fungerar som verksamhetscontroller. Fem tekniker arbetar i huvudsak med stadsdelens administrativa nät som är en del av stadens gemensamma datanät S:T Erik Net. Den sjätte personen finansieras av grundskolorna och samordnar det pedagogiska datanätet EDU.

Inom det administrativa nätet hanteras dels de administrativa systemen för ekonomi och löner dels verksamhetssystem t ex för utbetalning av försörjningsstöd, inskrivning i förskola och vårdbedömning inom äldreomsorgen. Även e-post, internetuppkoppling, kalkylering, ordbehandling m.m. hanteras i det administrativa nätet. IT-avdelningens uppdrag är främst att se till att datorer och nätverk fungerar med så få störningar och avbrott som möjligt samt att IT-säkerheten är tillräcklig.

Det pedagogiska nätet EDU administreras av dataföretaget Ementor på uppdrag av stadsledningskontorets IT-avdelning. Stadsdelens centralt placerade administratör/tekniker har som främsta uppgifter att ge stöd och handledning till skolornas IT-tekniker samt att utveckla teknik och metoder som gör IT mer användbart för elever och personal vid skolorna.

Budgeterade medel beräknas täcka kostnaderna för personal, centralt placerade inventarier för det administrativa nätverket med användarlicenser samt datorer och licenser för kansli, ekonomi-, personal- och IT-avdelningen. Verksamhetsavdelningarna/enheterna bekostar egen utrustning och licenser.

Avdelningen har utarbetat ett intranät där information, handläggningsrutiner, blanketter mm finns tillgängliga för stadsdelens personal. Arbetet med att vidareutveckla intranätet kommer att fortsätta under 2004.

Även i år kommer driftsäkerheten i stadsdelens nätverk att prioriteras för att minimera risken för störningar och avbrott.

Stadsledningskontoret har flaggat för kostnadsökningar dels för inköp av nya servrar dels för att kostnaden för IT-drift kan komma att öka i och med att staden genomför en ny upphandling. Någon precisering av de eventuella kostnadsökningarna kan av naturliga skäl inte göras i nuläget. Kostnadsökningar inom IT-området får liksom tidigare år täckas inom ram för de avdelningar/enheter där de uppstår.

Ekonomi

IT	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	5,4	5,6	0,2
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	5,4	5,6	0,2

Utveckling

Under de gångna två åren har flertalet av förvaltningens enheter fått fasta kommunikationsförbindelser till stadsdelens nätverk och till stadsnätet. De enheter som återstår är samtliga

förskolor, som fortfarande har den föråldrade lösningen med modemuppkoppling. Staden centralt arbetar med en betydligt bättre lösning via bredband, som kommer att kunna erbjudas förskolor och övriga t ex för hemarbetsplatser. Försök pågår i två stadsdelar.

Stadens nuvarande standardoperativsystem, Windows NT, kommer successivt att bytas ut mot Windows XP, som medför stabilitets- och prestationsförbättringar. Staden kommer successivt att sluta underhålla operativsystemet NT. Kostnaden för licenser är ca 1.500 kr per administrativ dator. För skolornas datorer har staden slutit ett särskilt avtal, och uppgraderingen belastar varken stadsdelens eller skolornas budgetar. Licenskostnaden är betydligt lägre i samband med inköp av nya datorer, och stadsdelen har sedan årsskiftet 2002-2003 vid samtliga inköp av nya datorer till det administrativa nätet köpt licenser till Windows XP. En övergång till Windows XP beräknas vara nödvändig under året och kostnaden uppskattas till totalt 250 000 kr, som belastar de avdelningar/enheter där kostnaden uppstår.

Åtaganden

IT-avdelningen ska

- ge råd vid inköp av IT-utrustning till användare i det administrativa nätet St:Erik Net, utföra installation av nätverks- och modemanslutna datorer enligt de koncept, som är stadens standard för det administrativa nätet, samt utföra installation och uppgradering av program- och systemvaror enligt stadens standard.
- bemanna avdelningens helpdesk/felanmälan under den s.k. normalarbetstiden. Åtgärd av fel som anmäls till helpdesk/felanmälan ska om möjligt påbörjas omgående dock senast inom 2 timmar. Felaktiga lösenord för interna system ska bytas snarast, dock senast inom 30 minuter efter att de anmäls till felanmälan/helpdesk. Behörigheter för nya användare ska läggas upp inom tre arbetsdagar efter att de kommit in till avdelningen. Behörigheter, som även hanteras av externa systemleverantörer, ska vidarebefordras inom tre arbetsdagar.
- dagligen bevaka nättrafiken inom stadsdelsförvaltningens ansvarsområde. Planerade service- och underhållsåtgärder som kan störa trafiken i nätet ska utföras onsdagar efter kl 18.00. Akuta service- och underhållsåtgärder ska om möjligt utföras utanför normalarbetstiden.
- informera om och följa de av kommunfullmäktige och stadsdelsnämnden beslutade säkerhetsinstruktionerna samt vid behov erbjuda introduktionsutbildning för nya användare i St:Erik Net.

Uppföljning

Samtliga fel som anmäls till felanmälan/helpdesk som ej kan åtgärdas omgående registreras. Registret följs upp regelbundet på avdelningsmöten. Störningar och fel i stadsdelens nätverk förs in i en loggbok och följs upp på IT-avdelningens möten.

Ekonomiavdelningen

Organisation och beskrivning av verksamheten

Ekonomiavdelningen består av 11 personer, varav en avdelningschef och 10 övriga anställda.

Ekonomiavdelningen har framförallt två ansvarsområden. Det är redovisningsfrågor, som innebär allt från fakturabetalningar och internrevision till att sammanställa balans- och resultaträkning, samt arbete med budget och uppföljning av ekonomin.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	5,1	5,2	0,1
Intäkter	0,4	0,4	0,0
Netto	4,7	4,8	0,1
Buffert äldre- och funk.hindrade	4	10	6
Summa avdelningen			
Kostnader	9,1	15,2	6,1
Intäkter	0,4	0,4	0,0
Netto	8,7	14,8	6,1

Budgetförändringen består av följande poster.

0,1 Mkr, pris- och lönekomensation.

Ökning av bufferten från 4 Mkr till 10 Mkr.

Den buffert som finns avsatt inom avdelningen avser omsorgen om äldre- och funktionshindrade för att ha i beredskap inför de svårigheter, som kan uppstå, när omedelbara effektiviseringar måste göras för att kunna rymma verksamhetsområdet inom det anslag kommunfullmäktige avsatt, exklusive 3,6% i avdrag för att finansiera nämnd och administration.

Utveckling

Staden har upphandlat ett nytt ekonomisystem och under 2004 kommer arbetet med att byta ekonomisystem påbörjas i stadsdelen. Agresso heter det nya ekonomisystemet och bytet som kommer att ske under 2005, kommer att innebära mycket förberedelsearbete. Ytterligare en ekonomiassistent kommer att anställas för att klara genomförandet.

Arbetet med att vidareutveckla kvaliteten i verksamheten ska fortgå, framförallt när det gäller budgetuppföljning och ekonomiadministrativa rutiner.

Åtaganden

Ekonomiavdelningen åtar sig att

- utarbeta fullgoda beslutsunderlag för nämndens och ledningens ekonomiska bedömningar.
- utarbeta ekonomiska rapporter, underlag och ge handledning som svarar mot verksamheternas behov.
- se till att all redovisning uppfyller kraven på god redovisningssed och att rutinerna för intern revision utformas så att brister i penninghanteringen inte uppstår.

- ge god service, t.ex. genom att dagligen vara tillgänglig för att ge information och handledning via telefon och personlig kontakt.

Uppföljning

Med utgångspunkt från åtaganden och arbetssätt sker uppföljning i dialog med verksamhetsansvariga och enhetschefer vid revisionsbesök samt ILS-uppföljningar.

Övrig administration

Under denna rubrik redovisas stadsdelsnämnden, stadsdelsdirektören, dennes kansli

Ekonomi

Direktör, kansli och nämnd	Justerad budget 2003	Förslag 2004	Förändring
Kostnader	19,5	13,8	-5,7
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	19,5	13,8	-5,7
Kultur och föreningsverksamhet			
Kostnader	2,2	0,0	-2,2
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	2,2	0,0	-2,2
Summa avdelningen			
Kostnader	21,7	13,8	-7,9
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Netto	21,7	13,8	-7,9

I denna budget ingår en buffert om 5,6 Mkr. Ytterligare 10 Mkr finns avsatta under ekonomiafdelningen. Därmed är den sammanlagda bufferten 1 Mkr högre än föregående år.

Andra förändringar är följande poster.

-0,6 Mkr, minskat anslag för informationsinsatser,

-2,2 Mkr, inga anslag för konsthall och föreningsbidrag.

Pris- och lönekomensation.

De medel, som i budget 2003 avsattes till rekrytering av en controller, har förts över till avdelningen för integration och utveckling för finansiering av avdelningschefstjänsten.

Förändringar

De ekonomiska ramar stadsdelen erhållit, ger enligt förvaltningens uppfattning ingen möjlighet att avdela medel för föreningar inom stadsdelen.

De ansökningar som inkommer under året får prövas inom det verksamhetsområde, som närmast ansvarar för sådan verksamhet, som ansökan avser.

SLUT

